

Revistă premiată cu medalia și diploma „Pamfil Șeicaru“ pentru literatură 2008

Climat

52

Director fondator:
Ion Iancu Vale

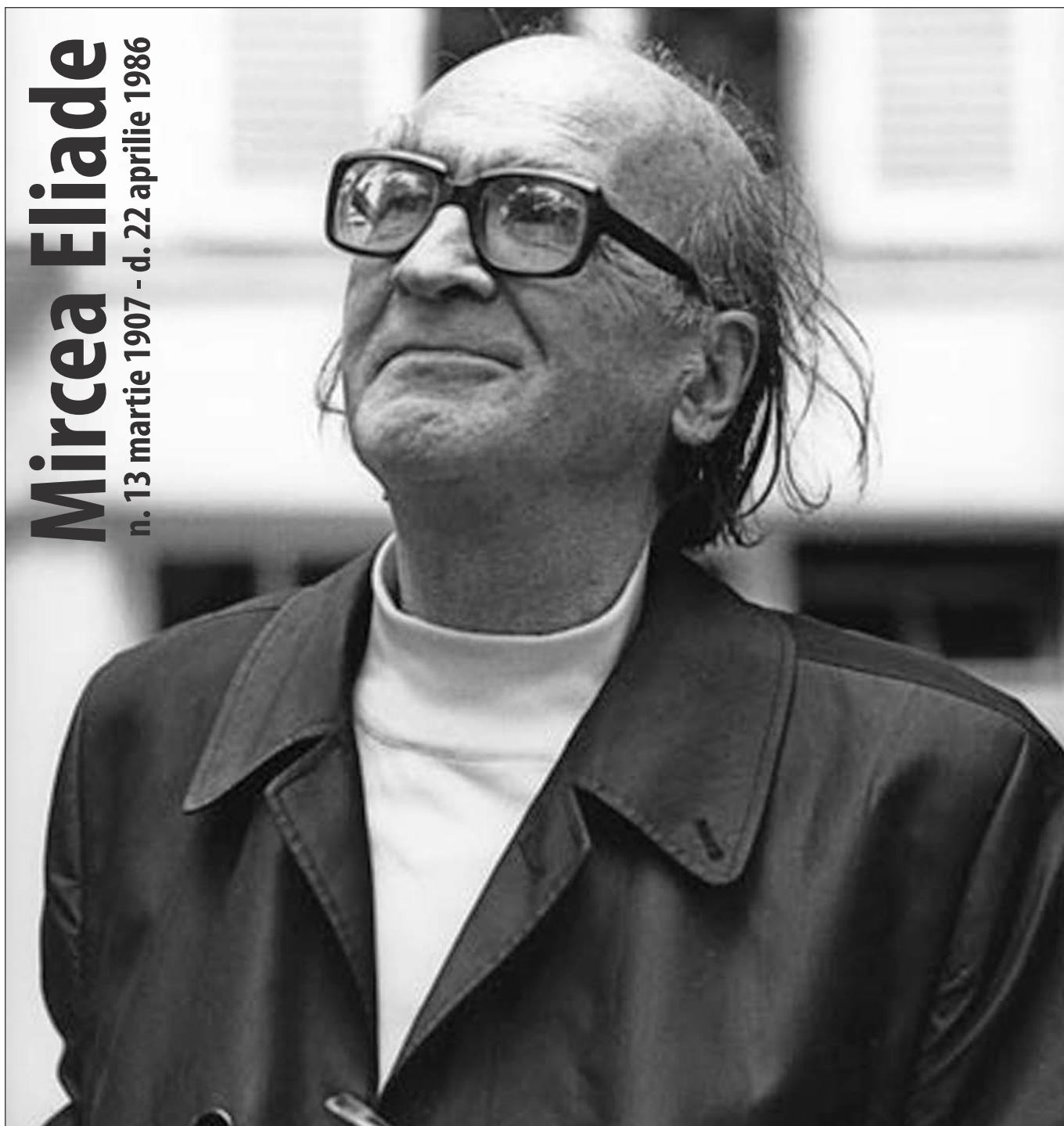
literare

Anul 5
martie
2012

Revistă literară și de cultură românească
Fondată: mai 2007

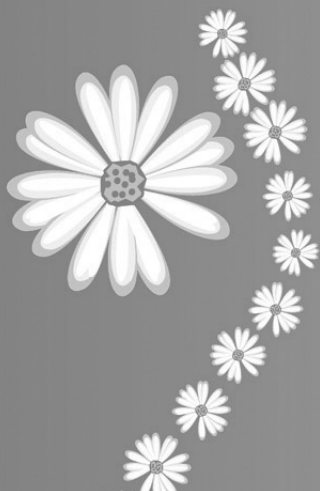
Mircea Eliade

n. 13 martie 1907 - d. 22 aprilie 1986

Semnează în acest număr

Vlada Afteni	Biografie Mircea Eliade	3
Mircea Horia Simionescu	Dicționar onomastic	4
Aurora Pețan	Limba română, patria mea	5
Adrian Marino	Altă Românie	6
Augustin Deac	Codex Rohonczy	7
Corneliu Leu	Către Dimitrie Grama	8
Elena Armenescu	Conspirația universului	10
Lucian Dumbravă	Poeme pentru zile simple	11
George Filip	Poeme	12
Ion Iancu Vale	George Filip vine la Târgoviște	13
Mihai Cezar Popescu	Poeme	14
Mahmoud Djamal	Poeme	14
Marin Toma	Primăvara culturii românești	15
Liviu Jianu	Lumina din umbră (poem)	16
Paula Romanescu	Ne este țara plină de humor	17
Monica Mureșan	PPP-uri	18
Anton Gagi	Răfuiala sufletului	19
Cristian Mănguță	Simeze târgoviștene	19
Gheorghe Valerică Cimpoca	Iubire, rațiune și credință	20
Ion Iancu Vale	Povestea celestului zbor a lui Ion Lasămaverde...	21
***	Antologie lirică de 8 Martie	22
Dimitri Grama	Unde a greșit omul alb	23
Constantin Popescu	Dansatorul	24
Luciana Stoicescu Vaughan	Poeme	25
Ioan Gligor Stopița	Miahi Batog Bujeniță...	26
Alexandru Manafu	Predoslovie	27
Elena Buică	Candela de Montreal la 15 ani de la apariție	28
Monica Mureșan	Maxime și cugetări rusești	29
Diego Vadillo López	Dorel Schor sau itinerariile absurdului	30
Ștefan Lucian Mureșanu	Previziune cataclismică în poezia simbolistă bacoviană	32
Lucian Gruia	Florica Gh. Ceapoiu înveșmântată...	34
Baki Ymeri	Un mesager care ne invită să-i cunoaștem sufletul	35
Al. Florin Țene	Anuarul Ligii Scriitorilor din România	36
Veronica Strujan, Gheorghe Palel	Lacrimi de primăvară, pentru Olimpian Ungherea	37
Ion Iancu Vale	A murit și Ioan Țepelea	37
Grigore Grigore	Te așteptam (poem)	37
Corin Bianu	Conferință „Criterion”	38
Florea Turia	Poeme	39

La aniversare

Cu ocazia zilei sale de naștere, 21 martie 1939,
urăm hărăzitului poet din Montreal, George Filip,
colaborator al revistei Climate literare,
ani fericiți de viață în continuare și
multă forță în statornicul său demers artistic.

La Mulți Ani!

Mircea Eliade a fost un gânditor și scriitor român. Filozof și istoric al religiilor, Eliade a fost profesor la Universitatea din Chicago din 1957, titular al catedrei de istoria religiilor Sewell L. Avery din 1962, naturalizat cetățean american în 1966, onorat cu titlul de Distinguished Service Professor. Autor a 30 de volume științifice, opere literare și eseuri filozofice traduse în 18 limbi și a circa 1200 de articole și recenzii cu o tematică extrem de variată, foarte bine documentate. Opera completă a lui Mircea Eliade ar ocupa peste 80 de volume, fără a lua în calcul jurnalele sale intime și manuscrisele inedite.

Născut în București, a fost fiul lui Gheorghe Eliade și al Jeanei născută Vasilescu. A avut o soră, Corina, mama semioticianului Sorin Alexandrescu. Familia s-a mutat între Tecuci și București, în ultimă instanță, stabilindu-se în capitală în 1914, și și-a achiziționat o casă pe strada Melodie, în apropiere de Piața Rosetti, unde Mircea Eliade a locuit până târziu în adolescență.

După terminarea învățământului primar la școala de pe strada Mîntuleasa, Eliade devine elev al Colegiului Spiru Haret fiind coleg cu Arșavir Acterian, Haig Acterian, Petre Viforeanu, Constantin Noica și

Barbu Brezianu.

Devine interesat de științele naturii și de chimie, ca și de occultism, și a scris piese scurte pe subiecte entomologice. În ciuda tatălui său care era îngrijorat de faptul că-și pune în pericol vederea și așa slabă, Eliade citește cu pasiune. Unul dintre autorii preferați este Honoré de Balzac.

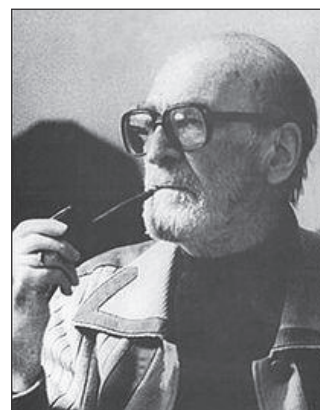
Interesul față de cei doi scriitori l-a dus la învățarea limbilor italiană și engleză, în particular începe să studieze persana și ebraica. Este interesat de filosofie și studiază lucrările lui Vasile Conta, Marcus Aurelius și Epictet, citește lucrări de istorie și în special pe Nicolae Iorga și B.P. Hașdeu. Prima sa operă a fost publicată în 1921, „Inamicul viermelui de mătase”, urmată de „Cum am găsit piatra filosofală”. Patru ani mai târziu, Eliade încheie munca la volumul său de debut, volum autobiografic, Romanul Adolescentului Miop.

La 20 noiembrie 1928 pleacă în India, trăiește în Calcutta unde o întâlnește pe Maitreyi.

De la mijlocul anilor '30, Eliade, aparținând de

grupa din jurul lui Nae Ionescu a îmbrățișat ideologia Mișcării Legionare, în cadrul căreia devine un activist cunoscut. Eliade s-a distanțat ulterior de această atitudine, însă a evitat mereu să se refere la această perioadă critică din tinerețea sa. Anumiți exegeți ai operei sale au comentat faptul că Eliade, de fapt, nu s-a dezis niciodată de ideologia legionară, preferînd să nege ulterior că ar fi autorul unora dintre articolele care i-au purtat semănătura și că unele idei de factură mistic-totalitară sau antisemite ar fi regăsite în operele sale științifice. În ceea ce privește opera literară, drama Iphigenia a fost interpretată de unii comentatori, în frunte cu Mihail Sebastian, a fi o alegorie a morții lui Corneliu Zelea Codreanu.

Începînd din 1957, Mircea Eliade se stabilește la Chicago, ca profesor de istorie comparată a religiilor la Universitatea "Loyola". Reputația sa crește cu fiecare an și cu fiecare nouă lucrare apărută, devine membru în instituții ilustre, primește mai multe

doctorate honoris causa.

La 11 mai 1966 devine membru al Academiei Americane de arte și științe. Cîteva ani mai târziu vizitează Suedia și Norvegia și participă la Congresul de istorie a religiilor.

În anul 1977 Mircea Eliade primește premiul Bordin al Academiei Franceze. Iar în anul 1985 devine Doctor Honoris Causa al Universității din Washington.

În ultimii ani de viață, în ciuda serioaselor probleme de sănătate, Eliade a continuat să lucreze editînd cele 18 volume de enciclopedia religiilor, adunînd contribuții pentru ultimul volum de istoria credințelor și proiectînd un compendiu al lucrărilor sale de istoria religiilor care să apară sub forma unui mic dicționar.

Mircea Eliade a murit la vîrsta de 79 de ani, la 22 aprilie 1986, la Chicago, a fost incinerat la Capela Rockefeller din Hyde Park.

Citate din Mircea Eliade

■ Obsesia mea e filosofia. Și acum îmi dau seama de ce: pentru că sunt un laș, mi-e frică de viață. Nu numai de viață: mi-e frică de tot.

■ A evita ridicolul însemna a refuza singura șansa de nemurire.

■ Istoria a silit neamul românesc să-și adâncească propriile sale tradiții latine și prelatine.

■ Primatul teoriei asupra instinctului se verifică chiar în ceea

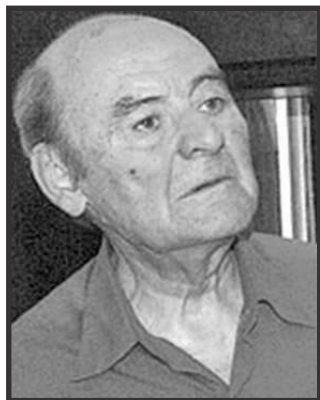
ce am putea numi apucăturile monstruoase ale omului „primitiv”.

■ Asta simți când depășești experiența huliganică: o cumplită silă de tine și de lume - și o cumplită nostalgie după vîrsta de patruzeci de ani.

■ Singur, față în față cu el, și toți atît de împărțit, atît de străin.

Senzații peste fire de stranii, de inexprimabile; parcă ar fi asistat la o moarte a lui însuși, o moarte ciudată, care ar însemna mai mult somnare, neputință, rătăcire.

■ Alchimia era numai una din numeroasele tehnici prin care chinezii - și mai ales taoiștii - căutau nemurirea. Și nu se poate înțelege nimic din alchimia chineză dacă nu se integrează și această tehnică în concepțiile lor fundamentale despre lume și suflet.

**Mircea Horia
Simionescu**

BRAN 1. Rotundul bonom a intrat în casa fiecăruia să-i aducă darurile jocurilor hazlii, coșul plin al situațiilor cu semnificații puerile. Iată-l ieșind dintr-o desagă cu fulgi, înfruntând un soț înșelat cu o spadă de cauciuc, ținând un discurs unei curți cu pășări, dând sfaturi înțelepte oglinzii... Dacă mulți oameni detestă intoleranța, disprețuiesc prostia, urăsc violența, războiul, impertinența, jaful și minciuna, o fac și pentru că în copilărie au răs cu lacrimi la filmele lui (Stan și) Bran. II. Flăcău delicat și zâmbitor la patruzeci de ani, tânăr curtezan la cincizeci, Bran G. este la șaptezeci un copil minunat: el trage pisica de coadă și plânge când nepoțica îl părăsește ca să se ducă la cinema.

Nu râdeți! Toți suntem la fel și nu ne abatem de la regulă decât ca să bravăm. Ia dezbrăcați-vă!

BRIGITA sau **Despre rafinarea frumuseții**. „Brigita, fiica unei femei de o frumusețe tulburătoare. Ea însăși de o frumusețe răpitoare. I se

spunea Regina. Era mai plină de sine decât o regină.

Mama ei fusese amanta dirigintelui poștei, a colonelului Sterescu, a directorului Băncii Naționale, era cu alte cuvinte o frumusețe scumpă.

Fiica, peste un sfert de veac, după câteva aventuri spectaculoase cu ofițeri însurați, părăsește orașul de provincie în care trăise până atunci (1945) și devine, în București, soția unui modest funcționar, care, pentru a face față luxului ei, delapidază o sumă importantă de bani și intră la pușcărie pentru zece ani. Frumusețea ei se dovedește acum neprețuită.”

II. Adolescentul din mine tresărise. Fata cu părul roșu cu care jucam mingea în grupul de băieți și fete îmi atinsese mâna. Fusese o fulgerare sublimă care îmi șerpuiuse în inimă o dulce și nesfârșită bucurie. Începusem să o iubesc. O visam, încercam deznădăjduit, sub corturile teilor înfloriți, să o întâlnesc, să reeditez într-un fel acel moment voluptuos care însemna pentru mine idealul posesiunii. În această poziție străvezie, sensibilă ca un mecanism electronic, a căzut plumbul informației procurate de un prieten, și anume că Brigita era de mult femeie și că desfrâul ei se măsura exact cu măsura numeralului

ordinar. De atunci, pentru mine nici o Brigita nu este o ființă pură.

BRONIA Ofelia gudronată.

BRUNETTO „- Soldatul cu numele Brunetto să iasă din front! Cum te cheamă?

- Brunetto Latino!

- Vrei să zici Brunetto Latini..., spuse binevoitor locotenentul, care auzise de acest nume.

- Brunetto Latino mă cheamă! repetă soldatul.

- Ei, mă înveți tu pe mine!? Du-te în front și ai să faci treizeci de culcări pentru încăpățănarea și obraznicia ta!” (Alexandru Sobiețki-Junior: Ore)

BUBI Șmecher perfect, monden, totuși om de caracter în lumea lui, drăguț, băiat admirabil. Inventar sufletesc: un simț al exactității, două atitudini distincte (de îndrăzneală obraznică și de așteptare lașă), două trei abilități sportive, o pereche de cercei (credința în Dumnezeu și frica de taică-său), un noroc de pungaș, un tact de biliardist. **BUBI H.**, de o naivitate deschisă, mereu zâmbitoare. Întrebat prin 1950, ca student, ce politică fac părinții lui, a răspuns candid: „Desigur, sionistă, ca toată lumea!”

BUCURA Sediul vieții sale: palma bătătorită, degetul noduros.

BUCURA LEONTESCU Profesoară de latină, picta vase cu flori, luminișuri în asfințit,

turme de oi pe drumuri prăfuite de țară. Citea Pearl Buck și Bonaventura Tecchi. Vizita de două ori pe săptămână pe doamna maior Uicioară, la care lua masa și făcea plăcute partide de rummy. În cărțile de pe etajere, între rufe, își aflau ascunzișul flori ofilite de toate soiurile. Din pricina pasiunii ei de colecționară, spuneau cume-trele Bărăției, nu se căsătorește Bucura...

BUGLJON Exact, lucrurile au stat astfel: Mergeam liniștit, cu mâinile la spate. Deasupra, la numai zece metri, strălucea o fină roșie, înflăcărată. O muzică dulce plutea în atmosferă. Un individ se privea în vitrina magazinului. Firma luminoasă se stinge și se aprindea egal, obositor. În mersul meu nu era nici o intenție. De aceea țineam mâinile la spate și fruntea sus. Individul cerceta dacă bărbierul l-a tăiat. Probabil că îl tăiasă, dar nu vedea unde, din cauza luminii care se stinge și se aprindea egal, obositor. Mergeam liniștit, cu mâinile la spate, și în mersul meu nu era absolut nici o intenție. Traversai la Nestor, privii amuzat chipul surâzător al unei fete, ochii ei de veritabil citind prețurile: 42, 63, 54... Fetele astea frumoase se îmbracă și se dezbracă de mult mai multe ori decât facem noi, bărbații, același lucru, cu ele. **Va urma**

Aurora Pețan

R: Au mai fost descoperite piese asemănătoare undeva ?

A.P: În afară de plăcile de plumb, mai există o serie de piese de altă proveniență, din colecții particulare, din muzee, descoperite de arheologi în săpături, care contin semne și imagini asemănătoare celor de pe plăci, necunoscute în perioada lui Hasdeu. De pildă, medalionul care se află în posesia domnului Dan Romalo, care provine de la familia Murnu, are pe avers portretul lui Burebista, care se regăsește de mai multe ori pe plăcile de plumb, probabil făcut cu aceeași stantă, pentru că are aceleași dimensiuni. Pe revers are imprimată emblema cap de bovid și sarpe, care reprezintă probabil emblema statului unitar al lui Burebista, și un text în aceeași limbă cu aceea de pe plăcute.

Medalionul a fost analizat de către Bogdan Constantinescu, doctor în fizică, de la Institutul de Fizică Nucleară, care garantează că este autentic, pentru că are o combinație de metale care se regăsește numai undeva din zona din sudul Urarilor, un aliaj tipic metalurgiei scitice. Domnia sa sustine că este imposibil ca cineva să fi falsificat acest medalion.

Mai există câteva piese în colecția unui anume domn Pulopol. Domnul Romalo l-a cunoscut acum vreo 10 ani și a reușit să le fotografieze. Ele contin imagini ase-

mănătoare cu cele de pe plăcute.

Mai știu de existența altor trei piese, descoperite de arheologul Victor Bobi, aflate la Muzeul din Focsani. Este vorba despre un medalion, cu portretul și numele regelui Duras, care pe revers are un templu identic cu cele de pe plăcute, și niste monede de argint, dintre care una contine o scriere rombică, identică cu scrierile lui Dromichete de pe plăci. Este chiar monograma acestui rege. O asemenea monedă a fost inventariată și de marele numismat Octavian Iliescu.

Aceste piese se pot constitui în dovezi ale autenticității plăcilor, pentru că sunt descoperite recent.

R: Despre reprezentările arhitectonice de plăci ce ne puteți spune ?

A.P: În ceea ce privește reprezentările arhitectonice din plăci – temple, cetăți (avem chiar un plan al cetății Sarmizegetuza) – se pare că sunt conforme cu ce știm noi despre arhitectura din antichitate. Multe structuri par să fie structuri de lemn, care nu s-au păstrat până astăzi, însă, dacă ar fi existat un falsificator, acesta ar fi trebuit să cunoască foarte bine arhitectura antică. Pe de altă parte, cele câteva mii de reprezentări, de portrete, de trofee, de divinități, de armate etc., grupate pe epoci și pe zone de proveniență sunt reprezentate foarte coerent.

Arheologul Silviu Teodor de la Muzeul National a făcut un studiu de imagine, timp de câteva luni. A grupat toate aceste imagini și le-a introdus într-o bază de date. Rezultatul a fost de-a dreptul surprinzător: nu există nici o inconsecvență. Dacă ar fi existat un falsificator, acesta și-ar fi coor-

donat extraordinar de bine munca, pentru că nici o imagine nu se bate "cap în cap", pe nici una dintre plăci.

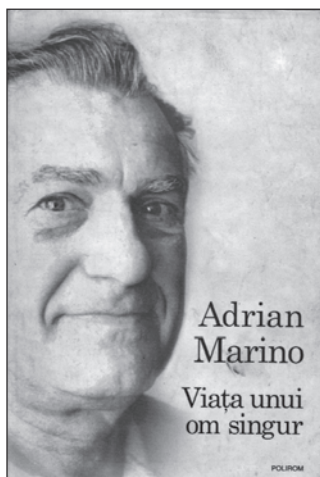
R: Ca specialist, cum apreciați limba în care au fost scrise textele de pe misterioasele plăcute ?

A.P: În ceea ce privește limba din tăblite, aceasta are toate caracteristicile unei limbi naturale. Nu pare deloc să fie o limbă creată. Are extrem de multă varietate. Numele lui Burebista spre exemplu, e scris în vreo 15 feluri, ceea ce este greu de imaginat pentru un falsificator. Există foarte multă variație fonetică. Toate cuvintele au variante. Există chiar indicii de variație dialectale. Tăblitele dacilor și cele ale getilor prezintă diferențe clare dialectale. Există cuvinte care apar în anumite contexte. Există structuri fonetice conditionate. Ori, aceste lucruri nu puteau fi imaginate de cineva care nu avea la îndemână instrumentele actuale. Să generezi o limbă care să aibă cuvinte, care să apară numai în anumite contexte, e imposibil. E vorba de mii de cuvinte. Limba din tăblite nu are nici un atribut al unei limbi artificiale.

R: Doamnă Aurora Petan, vă mulțumim foarte mult pentru informații.

Nota redacției

Invitam istoricii romani din diaspora să ne scrie parerile domniilor lor despre Plăcile de la Sinaia pe adresa observro@idirect.ca. Punctele Dvs de vedere sunt foarte importante. Ele vor fi comunicate celor din țara interesată în elucidarea adevărurilor istorice ale neamului nostru.

Adrian Marino

Conștiința unei egalități valorice virtuale și a unei competiții adevărate este obligatorie. Pe scurt: creații originale, cât mai solide și mai bine puse „în valoare”. Vreau să spun cât mai bine difuzate, traduse, integrate circuitelor internaționale de referință. Evident, operație deloc simplă. Ceea ce presupune nu numai un aparat adecvat de „publicitate”, în sensul bun al cuvântului, dar, mai ales, o schimbare de mentalitate. Am schițat-o, în felul meu, cel puțin în două cărți {Pentru Europa, 1995 și Revenirea în Europa, 1996 și în unele studii și comunicări „internaționale”), în caz contrar, acțiunea rămâne o aventură strict personală, fără nici o consecință pentru prestigiul internațional al țării, din nefericire, încă inexistent. Aș vrea să reduc totul la o simplă formulă, cât mai sintetică și mai exactă posibil. Și aș porni, fără falsă modestie, doar de la micul meu exemplu personal. „Mic” din punctul de vedere la influenței și

Altă Românie (17)

recunoașterii simbolice. Mai puțin „mic”, totuși, ca semnificație obiectivă. Nu este chiar o... „exagerare”.

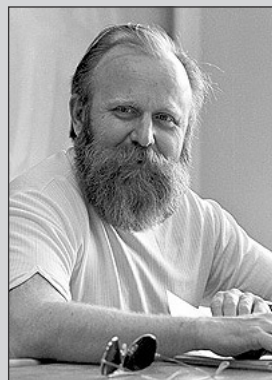
Cred, deci, tot mai mult, în dubla identitate a scriitorului Hi, în k"h«uhI, a omului de cultură român: „român” și „european”. În același timp. IiiiIihii Iubii, organic, cu conștiința egalității de drepturi, de șanse și de compui ițit-și selecție liberă. Creații originale, în limba română, produse în petHpactivM unei tradiții, care a asimilat atât valori indigene, specifice, cât și universali, fără superstiția ierarhiilor, modelor și canoanelor internaționale. Un pariu extraordinar de greu de ținut. Dar fără câștigarea sa - măcar prin câteva vârfuri și inițiative proprii - partida este iremediabil pierdută. Nu este deloc obligatoriu ca problemele literaturii și culturii române să coincidă cu ale literaturii și culturii franceze. Până de curând, reperul internațional fundamental al culturii române. Avem dreptul egal - și aș spune chiar și datorită - de a gândi și a scrie în mod liber, independent și eliberat de orice imitații și complexe. A ne asuma literatura și cultura, pe toate planurile, pe cont propriu. A nos risques et perils. Nici mai mult, nici mai puțin.

Aș porni, pentru a încheia, chiafr de la cazul meu personal. Dacă

exista, în treacăt fie spus, un autor prost definit, prost situat, prost înțeles, prost evaluat, atacat (uneori violent) și contestat pentru ce nu trebuie și elogiut, la fel, pentru pseudomotive, acela sunt... eu. Din cauza falsei și dublei nude identități, care nu este încă limpede definită, înțeleasă și asimilată în cultura română actuală. Mai ales după decenii întregi de represiune totalitară. Mai întâi, n-am izbutit încă să... conving pe nimeni că nu sunt nici „om de literă”, nici „critic literar”, ci critic de idei, cu aspirații de a deveni „ideolog” pur și simplu. Circul deci în cultura română actuală cu un fals buletin de identitate.

Nici calitatea de mic critic român și european în același timp nu-mi este cătuși de puțin recunoscută. O tradiție de acest gen lipsește, de altfel la noi, cu desăvârșire, iar E. Lovinescu și G. Călinescu n-au avut-o - regretabil sau nu - niciodată. Am pus unele jaloane, începând cu Cahiers roumains d'etudes litteraires. Care urmă-

reau o dublă „utopie” : de a dovedi că și o cultură mica poate stabili legături culturale cu Occidentul, chiar și în plin regim represiv, izolaționist și antioccidental. Am continuat cu o serie de volume publicate direct în străinătate sau traduse. Lucrări - îndrăznesc să spun - de nivel european (altfel nici n-ar fi fost editate pe baze strict comerciale, nici „sponzorizate”, nici d comptes d'auteur), dar fără o reală percepție în țară. Eticheta de „comparatist” nu acoperă decât în mică parte adevărata mea identitate. Este încă o falsă recepție. Cum am mai spus-o, „literatura comparată” era, pe atunci, singura posibilitate de a evada în lumea liberă și nimic mai mult. Libertatea, construcția și ridicarea nivelului culturii române au fost și sunt valorile și preocupările mele fundamentale. Cu regretul de a fi rămas mai totdeauna singur, izolat într-o „himeră”... Clausurat, într-un ideal (încă?) irealizabil. Devin confesiv și „sentimental” fără voie: nefericirea mea a fost și este mare... Iar o „consolare” încă nu se întrevește.

Regulă de bază a Bene Gesseritului

„Nu sprijini niciodată ceea ce este slab, sprijină întotdeauna ceea ce este puternic”

(Frank Herbert, „Dune”)

Augustin Deac

Comparațiile între miniaturile Codexului Rohonczy și alte miniaturi din secolele XIXII, intercalate în diferite codexuri, cat și păstrarea unor elemente de scriere până în a doua jumătate a sec. al XIV-lea, ne pot duce la concluzia că manuscrisul avut în discuție a fost redactat în secolele XII-XIII.

Relevăm și faptul că unele valori fonetice acordate semnelor din Codexul Rohonczy au fost date în funcție de valorile fonetice, pe care acestea le aveau - în legendele monedelor din secolul al XIV-lea, unde acestea înlocuiau anumite litere chirilice sau latine. Valorile astfel obținute în confruntare cu textul au pus în evidență texte laice și religioase în latina vulgară. Deci, textul a fost redactat în latina populară și realizat cu caracterele scrierii dacice, a cărei evoluție poate fi urmărită din epoca bronzului.

Situații similare se mai întâlnesc în istoria civilizațiilor: de exemplu, în Imperiul bizantin, în secolul al VIII-lea e.n., un Evangheliar, redactat în limba greacă a fost scris cu litere latine.

Considerăm că publi-

O cronică românească însumând 448 de pagini, din secolele XII-XIII, scrisă în limba română arhaică cu alfabet geto-dacic.

Codex Rohonczy (10)

care primelor rezultate preliminare, precum și a descifrării integrale a textelor, va pune în evidență un document extrem de important în viața laică și religioasă dintr-o perioadă pentru care nu dispunem de texte scrise. Oportunitatea tipăririi este incontestabilă”.

Așadar, specialiștii români în materie remarcă semnificația istorică a descoperirii și descifrării acestei vechi Cronici românești, ca fiind un „document monumental” și „extrem de important” pentru cunoașterea reală a istoriei mult milenare a poporului român, dintr-o sursă autohtonă.

Regretăm însă faptul că institutele de specialitate ale Academiei Române au rămas nu numai pasive la descoperirea și descifrarea acestui document istoric, scris în limba română, latină dunăreană într-un alfabet geto-dacic existent de milenii, cu mult înaintea celui latin al romanilor, după cum mărturisește enciclopedistul belgian V. Bonaventura în anul 1592, dar, după orientarea ideologică ce o au, ar fi preferat ca acest chihlimbar să nu se fi descoperit și pentru care Prezidiul Academiei Române ar fi trebuit să organizeze o mare sesiune științifică, cu caracter na-

țional. Dar, vremurile!

De altfel, dezinteresul neîntemeiat în nici un fel al „științificilor”, cum îi stigmatiza B.P. Hașdeu pe cei de la institutele Academiei Române, s-a manifestat și după decembrie 1989, când în luna februarie 1990 au apărut în Editura Științifică și Enciclopedică din București cele patru volume Documentele Unirii Transilvaniei cu România - 1918, însumând peste 4000 pagini, în care mandatele deputaților aleși în circumscripțiile electorale de pe întreg cuprinsul Transilvaniei au fost însoțite de facsimile, pentru a se dovedi autenticitatea lor, și despre care primul Președinte al Academiei Române de după evenimentele din decembrie 1989 le aprecia ca formând un excelent Corpus de Documente, de neegalat încă, alcătuit prin efortul deosebit al unui colectiv de istorici, doctori în istorie. Și, cu toate acestea, în nici o publicație de specialitate a Academiei Române n-a apărut, după informațiile pe care le deținem nici măcar o simplă consemnare a apariției acestor documente de importanță istorică națională, nepomenindu-se de existența lor în nici un Raport de activitate al

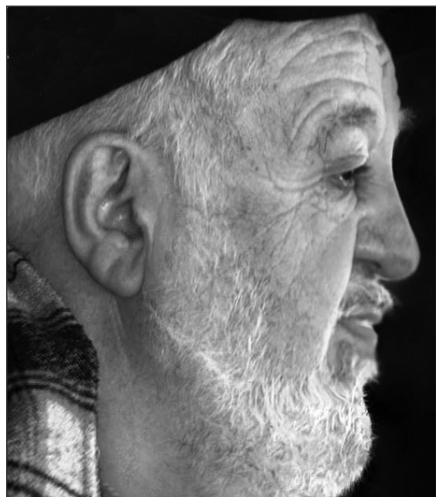
Academiei Române, deși aceasta figurează alături de alte institute de specialitate, pe antetul acestor volume, minimalizându-le până la o umilitoare tăcere. Este, probabil, un motiv pentru care acest Corpus do Documente nici n-a fost nominalizat pentru vreo premiere din partea Academiei Române, deși suntem convinși că ar fi meritat din plin.

Partea VIII-a

O cronică românească, însumând 448 pagini, din secolele XII-XIII, scrisă în limba română arhaică, cu alfabet getodacic.

Codex Rohonczy este scris, după toate cercetările întreprinse, pe pamântul nostru strămoșesc. Descoperirile arheologice din anul 1962 de la Tărtăria (Transilvania) a tăblițelor de lut ars, conținând o scriere pictografică, veche de peste 6500 de ani, ca și cele peste o sută de tăblițe descoperite la sfârșitul secolului al XIX-lea la Turdaș, tot în Ardeal, însă mai vechi decât cele de la Tărtăria cu peste 1500 de ani, dovedesc că pe teritoriul patriei noastre au apărut primele semne de comunicare, mai vechi cu o mie de ani - după aprecierea specialiștilor străini și români, decât cele descoperite în Sumer (Mesopotamia).

Va urma

Corneliu Leu

Pentru că, bătrân și total inofensiv, tatăl meu era încă urmărit, la mai bine de zece ani după ispășire, cheltuindu-se pe această suspiciune bani publici, indiferent dacă mulți sau puțini. Astfel, când i-am mutat pe părinții mei bătrâni într-un loc unde aveau o îngrijire mai bună, aflu acum că a început un circuit teribil de corespondență, informări, transfer de date, actualizări de date, culegere de date noi, rapoarte și confirmări, ordine și răspunsuri la ele, nu numai între securitățile județelor din care plecau și-n care se stabileau, ci și între acestea și centrul din minister care dirija evidența supravegheților și confirma măsurile propuse. Până când au fost bine puși în atenția securiștilor din zonă, unul preluându-i cu toată răspunderea sa secretă și începând zelos a-și dirija informatorii și a trimite, unul după altul, rapoarte șefilor față de care voia să se afirme.

Ei bine, în unul dintre aceste rapoarte, el se laudă că poate ști totul despre cei supravegheați deoarece a descoperit că ei sunt credincioși și s-au integrat activ practicant în ceremoniile, acțiunile și ritualurile bisericii din localitate, așa că informatorul lui cel mai dibaci, cu numele conspirativ de „Soare”, îi dă rapoarte chiar mai des decât săptămânale și a fost instruit să-i viziteze și să stea de vorbă cu ei pe teme ce se vor stabili în biroul local de securitate sau la județ. Spre proasta calificare a celui lucrător de securi-

Către Dimitrie Grama (3)

tate, ca și a șefilor lui care au arhivat documentul intern, necifrat și nici redactat în limbaj conspirativ, fiindcă nu se așteptau ca vremurile să facă să ajungă în mâinile altcuiva, raportul se încheie cu autolaudativa informare: „Sunt conștienți că vom avea rezultate bune deoarece informatorul nostru local Soare este preot”.

Cum preot în perioada aceea era unul singur acolo, evident că deducția noastră nu a mai fost pusă la încercare. Întrebarea care se pune este, însă, alta: Într-o asemenea situație, îl putem considera pe acesta preot, sau agent informator de securitate?... Și, cum unui păstor duhovnicesc nu i-ar accepta nimeni trădarea turmei, ne resemnăm cu gândul că acesta poate fi calificat doar ca agent al securității, specializat în a se infiltra printre credincioși. Povestea că acela ar fi salvat astfel credința, nu ține. Și când e vorba despre cea scrisă cu literă mare, prin liantul căreia se întrunește Biserica, și când e vorba de cea obișnuită, cotidiană, prin care omul își disciplinează și își configurează comportamentul, credința este o permanență umană, poate cea mai benignă și cea mai drept făcătoare de caractere omeneste, care nu se salvează cu compromisuri, ci cu intensitatea trăirii ei acolo, în acel loc al sufletului omului pe care nu i-l poate lua nimeni. Dimpotrivă, aflarea de către credincioși a faptului că păstorul lor a fost un ticălos care i-a turnat la securitate manipulându-le credința, îi poate face să se blazeze și să piardă mult din intensitatea acesteia.

Mutatis mutandis, prea alesule Dimitrie, nemulțumirile pe care le exprimi tu la adresa credinței pro-

Dimitrie Grama

pagată fundamentalist și ca amenințare către restul omenirii, cred că se poate rezolva logic prin același raționament: Ce este un fundamentalist?... Este el un drept credincios care doar greșeste punând unele accente false asupra credinței sale, sau vine și reprezintă încăpățânarea nocivă a trecutului perimat care, cramponându-se de funcții și influență, amenință cu perimarea această permanență umană care este credința?... Nota Bene: Este vorba de o permanență umană în evoluție, menită a se înnoi necontenit laolaltă cu sufletul și persoana umană, în ascensiunea pe care i-o conferă fenomenul creației permanente... Așa că ajungem astfel la concluzia că fundamentalistul este un factor rău, format a acționa împotriva succesului credinței, a progresului ei; un element nociv, care poate duce la anihilarea acesteia. Deci fundamentalistul este în slujba altcuiva, identitatea sa fiind alta decât cea a slujitorului care are misiunea de întărire a credinței; și n-are cum să fie confundat cu acesta.

Cât despre misiunea de întărire a credinței, îmi amintesc de modul cum păcătosul de mine îmi permiteam uneori să-l tachinez pe Părintele Patriarh Teoctist, care mi-a acordat prietenie. Discutam împreună despre faptul că Duhul Credinței are nevoie de duhovnici dăruți și cu mare vocație ca să-l mențină la cotele lui înalte ridicate de majoritatea populației în acei primi ani de după evenimentele din 1989. Și con-

statam că se simțea nevoia accentuării misionarismului slujitorilor, scoaterea lor din rutina de a face numai slujbe, servind liturgica și strângând bani pentru înflorirea lăcașurilor de cult, dar neglijând acțiunea duhovnicească a catehizării permanente și a ridicării nivelului de cinste, activitate productivă și conștiință a populației prin acțiuni misionare și prin model de faptă, de inițiativă, de comportament. Chiar am preluat atunci, din ideile sociale ale lui Jacques Maritain, conceptul „misionarismului laic” pentru extinderea și diseminarea acestui model, inițind o mișcare social-educativă largă, în afara problemelor religioase pe care rămăneau să le cultive preoții.

Și, întrucât în anii când îndeplinise funcția de vicar al Arhiepiscopiei Bucureștilor, Părintele Teoctist fusese și rector al Institutului Teologic de pe atunci, faptul că avem preoți care se rezumă la liturgică neglijând misionarismul, mă făcea pe mine obraznicul să-i spun: „Păi, Prea Fericite, aceștia sunt foștii teologi cărora le-ați fost rector. I-ați învățat bine să dea cu cădelnița, dar să bată străzile înglodate aducând cu ei frățeara grijă în casele oamenilor, să aducă la casa parohială copii îngrijindu-i și catehizându-i, să ajungă la patul bolnavilor, la atelierul patronului care mai poate angaja un nevoiaș, la ghișeu funcționarului care poate ajuta și nu jecmăni cetățeanul, sau la cei pierduți școlii, care pot fi alfabetizați cu scriptura... asta nu i-ați prea învățat!”... Cam așa încercam eu să spun în glumă, dar el îmi răspundea apăsător de amintirea acelor vremi: „Ei, n-ai dumneata de unde ști!... Noi eram bucuroși că ne lăsau să transmitem și învățătura asta; să nu ne-o desființeze și pe asta, nu s-o împlinim cu altele!”... Rămăneam pe gânduri, ne putând să mă împac cu ideea unui propovăduitor pe jumătate, a unui mărturisitor pe jumătate, a unei credințe pe jumătate. Adică a unui tehnician în materie de ritual bisericesc, format spre a presta serviciile respec-

tive și a-și vedea apoi de cu totul alte treburi. Întrebat dacă a lucrat cu securității, arhimandritul Tatu care era stareț la o mănăstire bucovinească și parlamentar FSN, răspundea ritos: „Ei au lucrat cu mine! Ei veneau la mine ca să-i cunun pe ascuns sau, tot așa, să le botez copiii, sau să le fac diverse slujbe la modul secret, ca să nu se afle; de asta mă cultivau!”...Era aceasta o formă de a te manifesta bigot și cu partidul marxist-leninist căruia îi jurai credință, și cu biserica în care, pentru orice eventualitate, lăsați un semn că nu te-ai rupt de tot, o mică punte de a te putea întoarce la o adică. La asemenea sentimente care meschinizau omul din toate punctele de vedere cultivându-i perfidia până și la relațiile cu „Dumnezeul ce vede toate” prestarea de servicii religioase, eventual și cu posibilitatea alegerii după gust, a unui decor cu flori sau cu lumânări, a răspunsurilor date de tenor sau de bas, a vinului sfințit din molan sau din viile bisericești, devine o meserie; poate bănoasă, dar lipsită de har. Pentru că se poate practica și cu jumătate de normă, mergând ca pentru cealaltă jumătate de normă să te duci să faci altceva, în cu totul alt domeniu. Ca și cum ai putea trăi cu jumătate de suflet, cealaltă jumătate folosind-o pentru altfel de trăiri!... Părerea mea este că a sluji cu adevărat, orice pe lumea asta, înseamnă trăire și are nevoie de tot sufletul!

Iar întrebarea este: Poate, oare, cea mai duhovnicească preocupare a omului și cea mai duhovnicească preocupare față de persoana umană, să se limiteze doar la atât?... Nu cred. Lucrarea aceasta are nevoie de bărbați puternici în spirit și puternici în faptă, conștiinți de menirea spre binele omului și a omenirii pe care o are credința lor, adânc dedicați mărturisitori ai ei și în cuvânt și în comportament propriu, dotați cu conștiința că nu practică o rutină, ci servesc o misiune de la care s-au jurat să nu dea niciodată înapoi și să-i fie model de virtute.

Episcopul Grigorie era un asemenea om. Și prin vocație, dar și

prin temeinica sa cultură teologică și filosofică. Atunci când a fost consacrat în cea mai mare taină ortodoxă – aceea a arhieriei, el și-a manifestat bucuria și recunoștința în fața Sinodului arhieresc ce-l primea ca tânăr ierarh ridicat în rang și har, punându-și următoarea întrebare: „...Putea-voi duce austeritatea persoanei mele după pilda Prototipului nostru, măcar până la drumul arzător al apostolatului zilnic, cu resemnare la auzirea vorbelor de ocară și chiar la primirea de lovituri și scuipări pentru învățătura Evangheliei?... Căci de o încoronare cu spini și de întinsul mâinilor pe cruce... e prea greu să mai vorbim noi, muritorii de astăzi!...”

Dar destinul a vrut să fie contrazis, iar el, muritorul de atunci, din cea mai cumplită perioadă ateistă, a avut parte și de încoronare cu spini și de întinsul mâinilor pe cruce. Destin dramatic din care sufletul omului se salvează numai prin credință. Discutam acestea și găseam argumente de mărturisire întru ele cu vrednicul de pomenire Patriarh Teoctist care, peste diferența de vârstă ce i-l făcea model despre care vorbea și scria cu admirație, îi era asemănător și prin apropiere geografice și prin împrejurări ierarhice, chiar dacă în perioade diferite: Ambii moldoveni făcându-și studiile la București, ambii trecuți prin ierarhii de-a dreapta și de-a stânga Oltului, ambii reveniți ca mari ierarhi în Moldova natală, arhimandritul Teoctist de pe atunci, slujindu-i ca vicar la Iași chiar slujba de trecere la Domnul, iar patriarhul Teoctist din vremuri mai noi evocându-l la reîntemeierea Episcopiei sale anihilată de comuniști odată cu el, după exemplul păgânilor care au pus să se și are locul de unde înlăturau, cu teamă de nemurire, ruinele templului. Prin toate acestea, Teoctist a fost întâistătorul ortodox care, atunci când s-a putut, a scris și mărturisit despre fapta unchiului meu de perseverență înfruntare a guvernării atee și l-a numit „Episcopul martir Grigorie Leu”.

Va urma

Elena Armenescu

Viața pe Pământ presupune acest paradox între tendințele pămăntesti de care sunt legate instinctele de viață și înmulțire adică firea animalică, pămănteană, care sălășuiesc în același corp cu firea dumnezeiască, divină care aspiră, dorește puritate, blândețe, mângâiere, dragoste. Unii reușesc să le împace, alții nu, lăsând să încline balanța preponderent sau exclusiv spre una din ele, la antipozii aflându-se bruta și sfântul.

În călătoria noastră prin viață avem un drum sinuos și ne apropiem – după împrejurări – când de unul când de altul. Totul este să devenim conștienți și să alegem, nu calea de mijloc care cu siguranță ne confera un confort căldicel, numai ca ea duce spre Nicaieri. Mergând doar pe această cale, parcurgi rânduri de vieți, cum merge o pisicuță sau un câine pe bandă! Aurea mediocritas, cunoscutul dicton antic nu cred se aplică în acest caz! Cu atât mai mult, cei binecuvantați cu viață lungă, după ce trec de 60

Conspirația universului

de ani – vârsta recomandată și de budisti – trebuie să lase altora grijile privind administrarea averii (cine o are) și toate celelalte preocupări mărunte și banale de care trebuia să se ocupe, iar timpul câștigat din aceste renunțări să-l folosească pentru spiritualizare. Cum? Respectând Legile divine (sintetizate în Cele zece Porunci) la care adaugăm cele 4 legi spirituale din filozofia indiană:

- prima lege: „Persoanele pe care le întâlnești sunt persoanele potrivite”. Cu alte cuvinte, nimeni nu intră în viața noastră din întâmplare; toate persoanele cu care interacționăm se află alături de noi cu un motiv, acela de a ne ajuta să învățăm lecțiile de viață care apar și să continuăm drumul personal;

- a doua lege: „Ceea ce ni se întâmplă este singurul lucru care ni se putea întâmpla”. Nimic, absolut nimic din ceea ce se produce în viața noastră nu ar fi putut să se întâmple în alt mod (nici măcar detaliul cel mai nesemnificativ). Nu există: „dacă aș fi făcut cutare lucru, s-ar fi produs cutare alt lucru. Toate și fiecare în parte

dintre situațiile care se produc sunt perfecte, cu toate ca mintea și egoul nostru nu le acceptă.

- a treia lege: „Orice moment în care se începe este momentul corect”. Totul începe în momentul potrivit, nici înainte, nici după; când suntem pregătiți pentru ca ceva nou să apară în viața noastră, exact atunci apare (începe);

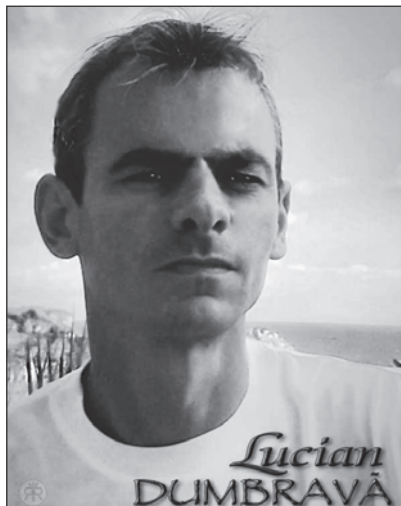
- a patra lege: „Când ceva se termină, se termină”. Dacă ceva a luat sfârșit în viața noastră, este pentru propria noastră evoluție, deci cel mai bine este să închizi capitolul și să mergi înainte îmbogățit cu acea experiență.

Cred că nu este întâmplător că citești aceste rânduri acum, tu dragule cititor; acest text ajunge la tine azi pentru că ești pregătit(ă) să înțelegi că „nici un fulg de zăpadă nu cade niciodată în locul greșit”. Cam asta înțelegea și Leibnitz când spunea că: „trăim în cea mai bună dintre lumi posibile”.

Revenind la ideea că trebuie să devenim conștienți de ceea ce este în jurul nostru, să nu lăsăm să se întâmple ca o întâlnire mirabilă cu o persoană sau implicarea într-un proiect care ne-ar ajuta în evoluția noastră

să treacă aproape neobservată, să nu-i dăm atenția cuvenită. Asta desigur depinde și de capacitatea noastră de a identifica beneficul – desigur spiritual – în viața noastră. Totul este să știi ce cauți și să dorești cu ardoare acel CEVA, așa cum spune într-unul dintre cele mai luminoase pasaje din cărțile sale, inițiatul scriitor Paulo Coelho: „Când îți dorești cu ardoare ceva, întreg universul conspiră pentru a te ajuta să-ți îndeplinești dorința”.

Ideea aceasta atât de simplă este prezentată în volumul Alchimistul (care a fost dramatizat și pus în scenă și în România) De altfel, din mai toate cărțile lui rezultă ideea că Universul (Dumnezeu) ne iubește și ne vrea binele! Toate câte îți le vei dori se vor împlini. Tu singur păcătuiești în fața viselor tale și renunți la ele, crezându-le de neatinț. Tocmai de aceea, gândirea pozitivă, urcușul pe drum oricât de greu ar fi, sunt numai etape în realizarea unui scop înălțător. Cu cât crezi mai puternic în visul tău, cu cât îți dorești mai aprig ca el să se îndeplinească cu atât îți vor apărea în cale mai multe posibilități pentru ca visul să devină realitate. E normal să te temi, e normal să șovăi. Îndoiala îți aduce aminte că ești om, numai un nebun se aruncă uneori către țelul lui fără minte, fără să evalueze primejdiile... îți dorești să ►

Coborând spre cer

Îmi dau bani și-mi dau averi
Pentru ziua cea de ieri.
Îmi dau sufletul din mine
Pentru ziua care vine.

Nu las loc de îndoială,
Când cobor fără sfială,
În trecuturi netrecute
Unde răni nu dor, că-s mute,

Unde iele se ridică
Din cuvântul ce despică,
Unde nopțile-s mai lungi,
Decât poți cu gând s-ajungi,

Unde cei ce mor, nu pier...
Coborând, eu urc spre cer.

Sunt vinovat

Sunt vinovat că-n lumea asta plouă,
Că cețuri peste toate se desfac,
Că ninge diminețile cu rouă,
Că cerul, spre-oriizonturi, e opac.

Eu port și vina că rămânem singuri,
Conștiința mi-e un front fără de soli.
De multe-n viața asta suntem siguri,

În viața socotită-n patru țoli.

Nimicnicia veacurilor toate,
Chiar foamea celor mulți și oprimați,
Mi le asum atât cât se mai poate
În vremea grea a urii dintre frați.

Sunt vinovat că suntem dați pieirii,
Că trag spre munții mei ca un ascet.
Eu îmi asum conștiința omenirii
Ca simplu muritor și ca poet.

Și peste tot ce este, cea mai grea
E culpa că-n conștiință nu-i destul,
Că-mbătrânind am mai pierdut ceva
Din tragicele vremuri de acum.

Solitari în absurd

Suntem cu toții singuri pe o planetă grea,
Suntem cu toții,-n parte, atomi în univers,
Suntem mai singuri astăzi și poate vom putea
Să fim, de mâine-ncolo, cuvântul dintr-un vers.

În haite și în turme ne trecem ființa vie
Prin ceața unei vieți cu-absconsele-i concluzii
Dar sufletele noastre chemate să re-nvie
Nu știu să se adape din jgheabul cu iluzii.

Alătura prin viață și totuși despărțiți...
Înconjurați de oameni și tot ai nimănui...
Cu zece prieteni doctori și tot mai obosiți...
Progres pe unde lungi, dar tot n-ai cui să spui.

În „paradisul” nostru, e vorba fără vlagă
Și bâlba unui gând scăpat pe negândite,
E ochiul care vede fără a ști să vadă,
E visul ce se naște din visele ciuntite.

Pe drumul de sfârșit, trăgând consensuri grave,
Ne dezbrăăm, pragmatic, de ale vieții mituri,
Cădem în doruri stranii și-n hibernări suave,
Cu unica dorință de a rămâne singuri.

► ajungi acolo ... e important, dar cum vei ajunge oare?

Mergând pe drum ți se vor deschide noi perspective, privind de acolo calea se va vedea mai clar ... dar numai dacă ai curajul să fi urcat pe acel drum, care

atenție! Uneori este sau poate fi spinat ori plin de capcane, ispite, renunțarisau chiar rătăcirii. Dorința și încrederea ta în reușită îți creează și determină viitorul. In urmă cu peste douăzeci de ani - într-o convorbire cu un prieten scriitor ce se întorsese

recent din India - am ajuns la această concluzie că Universul răspunde chemării și voinței umane cu condiția ca el, omul să urmeze Calea. Mi-amințesc că în momentul despărțirii prietenul meu mi-a spus ferm, subliniind prin tonusul vocii:

- Ține minte Elena, nu uita drumul!

Mie cred că mi-a folosit acel îndemn de aceea mă adesez în special celor care sunt acum încă nehotarâți:

- Identificați-vă țelul apoi mergeți direct spre el cu convingerea că se va împlini!

Poeme de George Filip, Canada

George Filip

DE UNDE VIN

oameni buni, eu vin de niciunde
și nu m-am născut niciodată,
am crezut că timpul nu ruginește
și că viața-i o fată.

din isteț negustor de idile
am ajuns, prin străini, să vând ani.
dau și carne din trup cui îmi cere;
luați tot, n-am nevoie de bani.
nu regret c-am trăit într-o floare
și că evul-parșiv m-a durut,
dare de ce nu mi-ați spus ce e dorul
oameni buni - dacă voi ați știut?
nu-i acesta poemul din urmă.
rugăciunea din sânge și glas
o voi spune prin cârciumi și-altare
și oriunde voi face popas
și-aș mai vrea să se-audă pe-acasă
cum pe rime de doruri suspin
blestemat să iubesc neodihna;
iartă-ți măicuță hoinarul - AMIN!

AUTO-PORTRET

ascund în suflet un tâlhar
brunet, cu ochi înșelători,
ce-și varsă sufletu-n pahar
cu toți bețivii trecători.
de-l omenești la ușa ta
îți bagi în dracul cu năpasta,
cu primul gând te va trișa
furânu-ți banii...sau nevasta.
odată l-am văzut plângând

că frunzele mureau spre toamnă.
iubea târziu, sau mai curând
trișa frumos - adio Doamnă...
pe urmă m-a luat cu el
să-mi schimb din sângele vâscos.
eu nu fusesem la bordel:
de ce să mint - a fost frumos.
ascund în suflet un tâlhar
pe care îl admir cu brio
că prea se nasac poezii rar
și prea le spuneți des: ADIO...
HOP...LA...HOP!...
cine știe, hop-la-hop
unde plec, de unde vin
și de ce plânge pământul
când adorm pe flori de crin,
din ce ape sorb răcoare
și cu cine mă iubesc,
din amiază spre poimăine
pui de om dumnezeiesc,
izvorât din pleapa tatei,
cu pieptul bătut în zale,
să las prin omățul vârstei
urme veșnic neegale...
Marea mi-a-nfiat pe dig
rădăcini adânci de brad
și mi-a dat caii sălbatici
să-i iubesc ca un nomad
până va sfârși corida
și ospățul va începe,
pentru sărbătoarea mamei
să uit fetele sirepe
și să-mi șadă gându-n piatră
până va trăzni potop,
să rămân în dorul vostru,
cine știe, hop...la...hop!...

CA O FILĂ...

în cartea vieții sunt și eu o filă
pe care-o mâzgălesc în mod banal,
deși îmi ard atomii într-o grilă
cu-n gest haotic și-altul trivial.
mizez la poker totul pe carte
cu-n as de treflă-n degete palmat
iar blidul ce îl sorb de printre arte
este amorul veșnic braconat.
la chefuri mie-mi stă cuțitu-n teacă
și nu le trag ocheade la femei.
pentru un banc nărod și-o glumă seacă
nu scot din buzunar nici patru lei.
bătrânul Rex mi-a înmănat solie
dar eu m-am pângărit în cinstea lui;
un saltimbanc ce stoarce veselie
dar n-am zâmbit pe galbeni nimănu.
amante n-am, nomad prin sentimente

troznesc amnarul ud pe la răscruci
iar pieptul meu se umple cu amprente
când mă visez sergent de eunuci.
nu-s george FILIP - ăsta-i doar un nume
bătut cu fierul roșu, un stigmat,
să nu mă rup de cârdul meu prin lume
când pe idei mă vreau crucificat.
când mă veți duce...sigur mă veți duce,
să îmi stropiți ciolanele cu vin.
să-mi puneți un brad verde lângă cruce
și să mă plângeți înjurând...AMIN...

NAȘTE-MĂ TU...MARIA!

i-am cerut Mariei să mă nască
pe un colț de secol - mai tomnatic,
fiindcă am venit cu primăvara
dintr-o zodie cu coarne - de sălbatic.
naște-mă că ție-Ți e-n putere,
tu l-ai plăsmuit pe Dumnezeu
și aș vrea, Măicuță prea-curată,
să asist la naștere - și eu.
să n-am nuri aș vrea, sau zâne bune,
să nu fiu înalt dar nici pitic,
să mă-njure taica...plutonierul:
ăsta nu e bun pentru nimic!
mi-aș dori o zodie mai verde,
verde greu de toamnă - pârg pe rod,
să-mi fac eu o scară, să m-ascundă
printre vechiturile din pod.
când voi crește - să nu lași jandarmii
să mă putrezească-n pușcării.
să le spui că și prin libertate
sunt nescrise - multe poezii.
...și de-odată, iată-mă sub cerul
prea albastru - poatre prea turtit.
mă miram prin ochii mei de vită:
Doamne...unde dracu-am nimerit?!
și-am pornit debusolat prin viață
mă chema spre steaua...un profet.
Maica mea-Maria mi-a spus taina:
george FILIP...te-am brodit poet...

REMEMBER

mi-am ascuns în pod copilăria
printre haine vechi - și uneori,
pe adresa mea de altădată
beat de doruri îmi trimit scrisori.
lauda mă paște pretutindeni,
de la Joi și până mai apoi
și când laș mă simt - de răzbunare,
caut drumul vârstei înapoi.
sunt la vârsta marilor cunoașteri
domnilor - și îmi trimit scrisori
spre copilăria părăsită
care mă regretă - uneori...

George Filip vine la Târgoviște!

Pe poetul canadian de origine română George Filip îl cunosc foarte puțin și doar din corespondența de pe internet, din câteva fotografii și un buchet de poeme pe care le-a anticipat redacției noastre spre publicare. Restul...de prin prefațele unor cărți, din cele „doar” 33 publicate până acum. Acest ins este unul dintre cei mai mari singuratici români ai exilului. El s-a născut la 22 martie, 1939, în comuna TUZLA, pe malul Mării lui cea Neagră. Este al cincelea dintre cei șase băieți aduși pe lume de mama-FLOAREA, rubedenie de-a poetului GOGA și fostul jandarm PANDELE. Taran la sorginte, mai apoi proletar și intelectual dar tot timpul Poet nascut și nu făcut și din cauza spiritului refractar la orânduirea roșie a fost toată viața un prigonit. După o detenție la Severin a fost judecat public în comuna sa natală iar pe 7 ianuarie 1979 gonit din Țară, ca mai toți aderenții la Carta drepturilor omului promovată în România de către scriitorul PAUL GOMA. Așa, nelinșat, a cerut protecția Americii la Ambasada acesteia din București, a căpatat-o și astfel a putut ieși

întreg spre libertate.

A debutat cu volum de versuri în 1964, după detenție și deși a publicat patru cărți în patru ani consecutiv nu a fost primit în Uniunea scriitorilor din România. Pe căile exilului a trecut prin Austria, Germania, Franța și din toamna lui 1982 respiră liber la Montreal - CANADA.

Poetul nu a mai fost la Târgoviște de vreo... 40 de ani. Îl vom cunoaște și sărbători la noi pe data de 23 Aprilie, de Sf. Gheorghe, deci - și de ziua lui. Verva cu care își pregătește întâlnire cu noi precum și aniversarea celor 73 de primăveri, plus ziua numelui, ne fac să sperăm într-o întâlnire de mare succes. George FILIP ne va recita poeme autobiografice, versuri de dragoste, ne va vorbi despre dorurile românilor din exil și...alte surprize. POETUL, fiindcă așa i se spune pe de-a rândul, ne-a promis cadou și multe dintre volumele sale. Așa dar, stimați cititori, luați aceste rânduri ca o invitație din partea noastră și a musafirului nostru.

Fii binevenit la Târgoviște, prieten drag de departe!

Ion Iancu Vale

Poeme de Mihai-Cezar Popescu

CAM AȘA

Desigur amăgire,
Numai vis.
Lacrimi
Peste obrazul translu-
cid
Al ființării.

INVOCĂȚIE

În Marea Tăcere
Parce
Țeseți mereu.
Nu tăiați încă !
În toamna aparentă
Primăvara
Nu s-a stins.

VIS ÎN VIS

Bogat
În goliciunea-i
Stârvul tinereții.
Ofrandă Alt Ecou
În visul

Necuprins
De vis.

IPOTEZĂ

Tăcere după tine
Și tot așa
Până la mine.
Zeama lungă
A zilelor.
Cazan înșelător
Viața.
Plânset în doi
Și crește însutit
Albastrul
În însuși miez
De gând.

RADIOGRAFIA MOMENTULUI

În seara care mă cuprinde
Ram pustii
Gătit
Spre Marea Trecere.

ORAȘ

Acoperiș.acoperiș,
Acoperiș
Peste vieți de furnici.
Tainic încolăcite
Funii
Cu câte două
Patru, Opt
Mincinoase cărări
Străbat stupul
Ca Timpul adâncul.

Poeme de Mahmoud Djamal

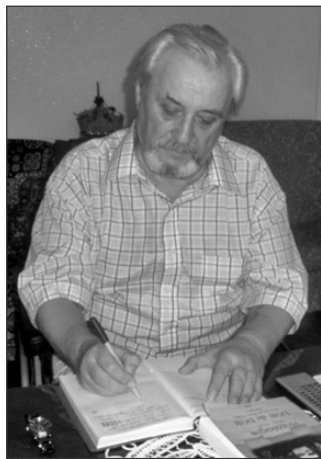
Cavaler

incolor cazii
dintr-un țințur
o lacrimă învinsă
lăsând în urmă
cârduri de aburi
și de răni infidele ...
te izbești de
resturile albului
abia transformat
de cer în noroi
gata s-au trezit
ferestrele
ți se șoptește
degeaba încerci
să scoți vreun sunet
tăpile grăbite
ți-l vor sufoca
singura ta șansă
acum e să taci
într-un rug sau
într-o rădăcină
până la
următorul îngheț...

Poeții

poeții vii își lipesc
trupurile pe afișe
cu gâturile tăiate
își țin capetele
între palme
expunându-le gratis
trecătorilor
le întorc în toate
direcțiile
să fie bine văzute
trecătorii grăbiți
aruncă din mers
câte-o privire
spre sângele

care le picură
pe trotuare se scriu
poeziile cele mai bune
spun sufletele lor pășind
spre porți și
uși de tot felul
de mașini case
magazine restaurante
și de ceruri
când se golesc străzile
și nu se mai aude
niciun sunet
în afară de cel
al picurilor
poeții vii își pun
capetele la loc
se prind de mâini
formând un cerc imens
în jurul unei bălți
atât de roșii
cu ochii deschiși
mor unul câte unul
poeții morți scriu
nemuritoare poezii
spun stele căzând în
pupilele lor
abia moarte...

Marin Toma

Subsemnații, scriitorul, jurnalistul Marin Toma - Călărași, poetul, publicistul Dorel Mihai Gaftoneanu- Botoșani, scriitorul Nicolae Rotaru- București, publicista Emilia Țuțuianu Dospinescu- Roman, poetul Mircea Dorin Istrate- Tg. Mureș, prozatorul, poetul Ion Ionescu-Bucovu, poeta Nadia Cella Pop - Brașov, scriitorul Emil Lungheanu- București, Petre Herțanu ..., iubitori de literatură, ne-am constituit în Grupul de inițiativă de la Botoșani al manifestului „Primăvara culturii românești” pentru a semnală impasul major al culturii românești moderne, în care mediocritatea generalizată, specifică societății românești, a adus cultura într-un con de umbră, mediu insalubru pentru spiritualitatea noastră.

Trecerea de la literatura încorsetată tematic și stilistic sub imperiul dogmatismului comunist la literatura de expresie liberă, neîngrădită, s-a împotmolit sub semnul experi-

Primăvara culturii românești

(manifest literar)

Motto: Cultura este suma tuturor formelor de artă, de iubire și de gândire, care, pe parcursul secolelor, l-au ajutat pe om să fie tot mai puțin înrobite. (ANDRE MALRAUX)

mentului empiric al limbii române vorbite și scrise. Suntem aidoma unui cetaceu fără apărare, asfixiat de tentaculele unui gigant octopus al nonculturii.

Dragi poeți, prozatori, artiști plastici, oameni de cultură, de știință, oameni de afaceri, cititori care simțiți românește, vă chemăm să ne fiți alături, pentru a ne face auzit glasul, prin care :

1. Vom milita pentru dezghețul crizei de identitate, de curaj, de umor, inspirație și originalitate a majorității creatorilor de cultură autoînregistrați într-un postneomodernism neclar definit.

2. Facem apel la revitalizarea fenomenului intercultural și promovarea lucrărilor care au la bază bogăția de idei și de limbaj.

3. Susținem estomparea creațiilor literare ce abundă în cuvinte vulgare și expresii obscene, elemente de cultură decadentă în prag de colaps și izolarea promotorilor acestui flagel artistic, prin oferta unei alternative de bun gust.

4. Dorim aducerea în prim plan a creațiilor enciclopedice ancorate în cultura autentică, istoria universală și gândirea filozofică și nu încurajăm amalgamul de compoziții ce cuprind cuvinte lipsite de sens și logică, fără nici un fel de rădăcini în operele înaintașilor europeni, inclusiv acelea ale ființei românești.

5. Sprijinim punctele de vedere ale liderilor și formatorilor de opinie, cărturari cu personalitate prestigioasă și competență autentică.

6. Ne împotrivim ignorării importanței existențialismului ca sursă de inspirație tematică și ca bază a sistemului de valori al neamului nostru.

7. Ne opunem cu fermitate imposturii, inflației de non-valori, a platizării la un nivel scăzut a creațiilor și creatorilor, și protestăm împotriva implicării factorului politico-economic predominant peste cel cultural și a corupției generalizate de sus până jos în promovarea produselor subculturale ca etalon de referință.

8. Denunțăm marginalizarea tot mai accen-

tuată a creatorilor în vers clasic cu figuri de stil și elemente de prozodie, a compozițiilor de factură eminesciană dar și a poeziei moderne purtătoare de mesaj.

Constatăm că modelul consacrat al poetului-voce al cetății, exemplul uman de demnitate, moralitate, patriotism și verticalitate, portstindardul conștiinței spiritualității de limbă și de neam este astăzi total demodat. Avem în schimb o adevărată inflație de false modele și de așa-ziși prozatori și poeți la toate saloanele mondene, stipendiați cu banii cetățeanului contribuabil, ca să-și etaleze refulările intimiste și angasele de lux.

În ce măsură mai putem vorbi astăzi de sinceritate emoțională, de spontaneitate creatoare, investiție de sentimente și fantezie, de ardere interioară, de conștiință națională, de cultură de neam?

O întrebare retorică la adresa criticilor de artă... Opinia noastră este că, în funcție de cum ne vom raporta la această întrebare, ne vom poziționa într-un fel sau în altul față de:

- cultura moștenită de la întemeietori;

- atitudinea civică și conștiința de limbă și de neam;

- spinoasa problemă a naturii compoziției sau a subiectului tratat;

- ținuta estetică și de mesajul transmis.

Nu ne propunem cultivarea paseismului utopic, o ►

► reîntoarcere la vremea lui Alecsandri, Negruzzi, Alecsandrescu, Bolintineanu, Eminescu, Obodescu, Hașdeu, Macedonski, Goga, Sadoveanu și nici la o Cântare a României a lui Russo.

Nu suntem nici partizanii fariseimului și festivismului patriotard practicat în anii de dictatură comunistă.

Refuzăm, de asemenea, configurarea unui bulgăre de zăpadă, generator de conflicte sociale și psihologice. Dar nici nu putem rămâne în pasivitate absolută.

La concursuri și festivaluri regăsim, câte jurii, tot atâtea liste de nominalizați pentru premii, în lipsa unor criterii de apreciere recunoscute de o masă cât mai largă de critici literari.

S-a tot semnalat în presă că se cheltuiesc sume mari din banii publici pentru un festivism literar de ochii lumii, mai degrabă campanii de imagine mascate pentru ochii unui electorat insuficient de maturizat și derutat de flash-urile și acordurile marșurilor electorale.

Mai mult decât atât, nu puține sunt vocile care susțin că, pe măsură ce valoarea premiilor este tot mai consistentă, pe de altă parte obiectivitatea aprecierii diriguită de comisiile de evaluare este tot mai mult de suferit.

Și critica literară are a se primi în criteriile de evaluare - criticii consacrați au o mare responsabilitate în încurajarea vedetismului veleitar.

Nu agreeam gruparea pe diverse zone ale țării a scriitorilor, divizare cu efecte nefaste asupra colaborării între membrii acelui grup și care produce nesfârșite convulsii între diverse orientări literare.

Susținem teoria coexistenței valorilor, a stilurilor de creație și a operelor și nu cea a perimării acestora, cu trecătoarele mode ale zilei.

Apreciam în mod deosebit articolul "Poezia încotro?" a profesorului Ion Ionescu-Bucovu, al cărui conținut ni-l însușim ca document orientativ în conturarea prezentului curent literar neoromantic, mișcare ce își propune regăsirea frumosului din poezie, acel estetic al bunului gust la fel de necesar și în muzică și în pictură.

Sperăm ca prin apelul nostru total dezinteresat să găsim ecou în rândul pasionaților de literatură sănătoasă și a iubitorilor poeziei tradiționaliste și așteptăm implicarea activă a profesorilor de la catedră, a tuturor celor implicați în consolidarea fundamentului educațional al tinerei generații și a publiciștilor consacrați.

Tuturor le reamintim vorbele nemuritoare ale marelui nostru povestitor Ion Creangă: „Iubite cetitoriu, multe prostii ăi fi citit de când ești. Cetește, rogu-te, și ceste și, unde-i vede că nu-ți vin la socoteală, ie pana în mână și dă și tu altceva mai bun la iveală, căci eu (noi) atâta m-am (ne-

am) priceput și atât am făcut.”

Prezentul manifest a fost întocmit în anul împlinirii a 100 de ani de la scufundarea Titanicului, an pe care ni-l dorim să marcheze piatra de hotar a apariției unui reviriment poetic-dezghet național prin popularizarea acestui curent literar neoromantic de sorginte botoșăneană.

Încheiem cu binecunoscutul citat al lui Garabet Ibrăileanu: "Literatura este oglinda vieții."

VIVAT ARS POETICA! VIVAT, CRES-CAT, FLOREAT!

Grupul de inițiativă al manifestului literar "Primăvara culturii românești" **BOTOȘANI**, 15 ianuarie 2012

P.S.: Am primit zeci și zeci de mesaje de felicitare, încurajări și urări

de reușită de la oameni cu totul deosebiți din oraș și din țară, dintre care menționăm: Virginia Paraschiv- critic și eseist, Baia-Mare, Mihai Ganea- prozator, Baia-Mare, J. Stavaru- jurnalist, Drobeta Turnu-Severin, D. Petraș- poet, Botoșani, D. Acostăchioaei- Rm. Sărat, C. Cristea- București, D. Pătășanu- Orșova și D. Gavril- Pașcani, iubitori de poezie, M. Pușcașu- colecționar de artă, Botoșani, Mihaela Melinte - prof., Galați, Maria Mărginean- poetă, Alba Iulia, Victor Sterom, poet, critic literar- Ploiești, Petruș Andrei, poet- Puiești, Vaslui, George Baci - poet, jurnalist, Domnești-Argeș, prof. I.C. Hiru, poet -Argeș și mulți, mulți alții.

Vom reveni cu detalii.

Lumina din umbră

Liviu Jianu

Noaptea
Pe un pat de spital
Umbra tatălui meu
Se lupta să
vadă lumina.

Respira tot mai profund
Tot mai sacadat
Respira cu toată umbra lui
Și cu toată puterea

Eu stăteam în fața ei
Neputincios
Am ieșit pe hol
Și am strigat
"Este cineva aici?
Să ajute o umbră
Să vadă lumina?"
Întrebam
Și mi se rostogoleau
Umbrele zorilor

Pe obraz.

„Nu-i nimeni aici!”
Răspundeau secunde
Umbrelor.

Umbra de pe pat
Respira tot mai profund
Tot mai repede
Tot mai sacadat
Și i-a ieșit toată umbra
pe buze,
Îndemnându-se fără milă:
„Trăiește! Trăiește! Trăiește!”

Până când
a mai inspirat odată
Tot Universul
Și l-a expirat

Apoi umbra a stat,
Și a ieșit din pânțele nopții
Soarele însângerat

ca un nou născut pe care
lumina risipitei umbre
îl orbise.

Paula Romanescu

Nu, nu suntem noi o gintă brează, dar când pronia ne-a blagoslovit cu un Caragiale, a făcut-o cu siguranță ca să ne pună în față o oglindă cu adâncimi de lacuri cristaline în care să ne răsfrângem chipul din adânc în splendida lui alcătuire. L-am văzut și am învățat răsul. De atunci tot râdem neîncetat și, nu ne mai ajunge timpul să schimbăm cât de cât ridicolul cel de tot hazul. Ne mai mințim frumos uneori spunând că răsul este semn de sănătate. Și totuși...

Cam strâmb răsul lumii noastre, Nene Iancule, dar cât de curat și sănătos ne ajunge răsul tău biciuitor când ne potopesc noii Cațavenci, și Farfurizi, și Trahanachi și, Brînzovenești, și cetățeni turmentați de prea multe hangarale, și Dandanachi, și Tipătești, și Titirci cu sau fără inimă, și juni corupți, dedulciți la presa de scandal (că de Mițe și Zoițici nu se prea cade să rezonăm, rezon!), stâlpi strâmbi ai unei societăți de mucava, atei care se închină din noapte-n zori (și-apoi vițăvercea) doar la zeul

Anul Caragiale

Ne este țara plină de humor

acela stăpân peste zei și, nu mai știu să meargă printre muritori decât cu herghelie lor de cai putere și înțoliți cu flențe de firmă, căroră un profesor sau doctor de pe la noi nici măcar nu încearcă să le descifreze codul de bare pus parcă anume să... bareze spațiul dintre polul sărăciei (de un luciu uluitor) și cel ai bogăției (de o crasă impertinență).

E strâmbă lumea noastră, Nene Iancule, iar năpastele toate – tot pe capul bietului Ion, pe când lichelele (bestiile y compris) năvălesc pe teritoriul sufletului nostru, cu rânjete de fiare ce vor să pozeze în făpturi diafane, un fel de îngerași zbur(d)ând dintr-un partid într-altul ca mingiuca într-o partidă de ping-pong. Cum sunt, la fâlci, mai toți „umflați și bugeți”, nu prea le înțelegem spusele (că, după fapte nici vorbă să-i bănuim de ardere de grijă pentru țărișoara asta!). Sunt însă generoși: ne lasă nouă toată libertatea de a alege între a muri de moarte bună (de parcă scârba asta ar fi și bună cu adevărat!) sau de a ne interna într-un spital dintre cele scăpate de la reformarea-trans-

formarea în creșe pentru bătrâni. Ne lasă întreg și dreptul la greve, la ocări, la „pupat piața endependenței” cea slobodă la gură... Atunci să ni-i auzi pe-ai noștri tineri! Pentru că, află Nene Iancule, că, deși rămași un stupid people, la limbi străine (de bunul simț) nu ne întrec nimeni!

La fiecare treaptă a scării blestемate avem purtători de palavre, din canal până pe toate canalele comunicării, suntem cetățeni europeni, suntem identificați cu un neam nomad care de muncă nu prea știe; fătuțe vesele de pe la noi duc voioase în lumea largă solie de iubire fără frontiere, fără ziduri și perdea (fără a-și neglija neam iubirea de neam), în schimbul căreia primesc niscaiva creștări într-o veșnică slavă a (ne)iubirii pre pământ. Presa liberă (de orice morală) prezintă pe spații large mofturi de-ale protipendadei politico-manelistice suferinde din amoare când situațiunea devine de-a dreptul mizericordioasă.

Noii domni Goe, poticniți foarte la examenul de bac, l-au determinat pe Dom' ministru Moțoc să raporteze Lăpușnea-

nului de pe tronul originalei noastre democrații cam astfel: - Măria Ta, floarea țării a căzut dar vin mereu alți viteji; și-s mulți, stăpâne, mulți...ca frunza dar proști rău...

Cu toate acestea, ai noștri tineri la New York învață să-mpuște francul, nu să pună bomba. Apoi se plâng că le e dor de ciorba cu leuștean din țara „dodoloață”... Unii – gata-nvățați, pornesc la luat cu asalt cetățile științifico-medicale și cultural-artistice ale lumii, cu o mai scurtă sau mai lungă escală pe la porți închise, alții se întorc la ocupații care țin de munca pământului (dar nu pe ogorul strămoșesc ci prin grădini și livezi de prin țări de soare mai pline), copiii lor rămânând lângă vatra stinsă, de pază puștiului.

Haite de câini comunitari se apără cum pot de năvala tot mai cumplită a bipedelor cuvântătoare în spațiul lor ne-mioritic unde nu se mai face nici o brânză deși, de mămăligă o tot punem...

Coana Zoițica (pof-tim! și-am promis doar că despre conite – nu și nu!) învârte politică înaltă pe la Bruxelles sau pe te miri unde (că tot e el albastru pământul ca o portocală bună rău) înregistrând succesuri peste succesuri. Veta nu se mai duce la Iunion că de o vreme vin pe-acilea toate stelele căzătoare ale cântecului mondial pentru o ultimă explozie de lu- ▶

P P P-uri până pocnești, păcănești, pălmuiești...

Propus de M. M.

-Cum te numești, domnule ?

-Petru Popescu .

-Și ce lucrezi ?

-Prepar pești pentru pulverizat.

-Bine, dar ce anume operații faci ?

-Pun peștele pe plăci, potrivesc plăcile pe plite, pregătesc patru putini pentru peștele prăjit, pulverizez pasta produsă, pun pe pungi.

-Dar de ce vorbești numai cu „P”?

-Poftim ?

-De ce vorbești numai cu „P”?

-Pot pronunța pe „P” perfect perceptibil.

-Ei, asta e acum ! Pun rămășag că la întrebările mele vei greși.

-Primesc.

-Pe cât ?

-Pun prinsoare pe patru poli !

-S-a făcut. Spune-mi ce-ți place să mănânci ?

-Pește, păstrăvi, plachie, potârniche, piftie piperată, pârjoale, pastramă, papricaș, papanashi, porumbei, pui pane.

-Și ce vin bei ?

-Pinot, pelin, porto..

-Și ce desert ?

-Plăcinte, prăjituri, pepene, prune, pere, portocale, piersici.

-Dar înghețată obișnuiești?

-Puțin profiterol, parfait.

-Spune-mi, cum îți petreci timpul liber ?

-Primăvara prefer plimbările pe potecile pădurilor, prin parcuri.

-Dar vara?

-Pescuiesc.

-Și iarna?

-Patinez.

-Te pomeniești că poți să-mi spui o poezie numai cu litera „P”?

-Pot.

-Asta nu o mai cred. Spune-o!

POEZIA POETULUI PETRU POPESCU:

„Prin pustiiuri,
peste pietre
Păsări, pâlcuri
pribegesc
Părăsindu-și

puii proprii
Pe pământul părintesc.
Prima pasăre, pilotul
Plescăia puternic
pliscul
Plutea privind
pământul
Pajiștea, pădurea,
piscul.”

-Bine! Spune-mi, textual, ce i-ai spus nevastei când ai plecat ?

-Paraschiva păpușico, pentru prânz presară puțin pătrunjel pe potârniche. Pa!

-Văd că am pierdut.

-Pardon, plătești patru poli pentru pierderea pariului.

-Plătesc.

-Pune paralele pe portofel.

-Încă o întrebare.

-Poftim!...

-Ce adresă ai matală ?

-Prelungirea Popa Petrescu 4, parter, plecând prin Pângari, peste pod.

► mină înainte de legătura cu ne-lumina... Zița și-a refăcut viața în câteva reprize, celelalte cuconițe, cu morala mai mult sau mai puțin reperată au devenit prospere femei de afaceri. Se poartă măștile cu sau fără carnaval, diferendele se reglează cu cecul dar nici pistolul nu s-a demodat. În lumea celor care mai cuvântă, limbajul este un Babilon de graiuri anglo-franco-hispano-chinozulu-pufu-miștocare; în lumea celor care mai (și) scriu, sunt vânați cu toate metodele moderne (mai exact momiți cu promisiuni fără acoperire) prea puținii cititori dintre acei expirați care

mai cred că verba volant... Între scripta și mobil s-a întins un hău de noapte-a gândului în care nu mai cântă scripca veche ci doar o moară de cuvinte macină neînțeleșuri. Ce-i mobilul? N-ai să crezi: o rădașcă agasantă care, cum prinde să țipe, te obligă să vorbești singur deși primprejur ar mai fi ceva persoane dar și ele cu rădașca... Nu-ți dă pace nici acasă, nici pe bulivar, afară, nici la grădina de vară, nici la cel teatru al matală când se joacă (și, se joacă!) vreo piesă de Caragiale, nici măcar la Mall, parol. Ce e mallul? Am să-ți spun altădată, nu acum!

Despre mores, să tot

râzi, azi doar de casting auzi. Limba noastră e bolnavă; vin străinii să o dreagă dar și ei, până s-o gată, ne-o dau înapoi mai stricată. Pristanda e pe cai mari: și-a tras firmă de bodyguarzi. Noii parlamentari, miniștri – foști sau încă activi și spornici la cules – fac și desfac mariaje sub greaua poruncă a legii într-o potrivire de caracter, ei – majori, ele – din ce în ce mai neștiutoare dar, dornice să învețe din bogata experiență a celor dintâi până când, de prea multă cunoaștere, migrează și ele spre alte ținuturi care să le confere statute mai forte de... noblesse oblige! Sau să-și închirieze vreun

masor când dulcea pasăre a juneții își falfăie aripa a good bye, my love, good bye (în traducere dâmbovițeană, Dumnezeu cu mila!).

În rest, mai toți suntem niște păguboși Lefteri lefteri, trecând din crize-n criză, aliniați în mersul neabătut al lumii spre Paradis, dar, vorba humuleșteanului, așa săraci ca anul acesta, și ca anul trecut și, ca de când suntem, niciodată n-am fost.

Măcar anul acesta – „Anul Caragiale”, Nene Iancule! - vom vorbi mai mult despre mata, cu mata, monșer, și, împreună vom face haz de prea multele necazuri că prea ne e plină de humor țara asta tristă!

Anton Gagi

M-am oprit pe orbita timpului pentru un moment spre a retrăi în partea de nemurire a minții amintirea Orașului Cetate de Scaun în care am învățat să dau naștere florilor literari sau să ascult orga Moștenirii Văcăreștilor. O parte a acelora care atunci se zbuciumau în lăuntru lor pentru un vers sau o metaforă, acum nu mai sunt sau de mult au dispărut din peisajul literar, pentru că viața pe tărâmul creației este ca intrarea în vârtejul unei cascade, de nimerești pe făgașul bun ajungi la mal, de nu... esti vânturat până când eternitatea te cuprinde.

Nu pot închide amintirea aceasta, fără să nu îl port din suflet pe retina minții pe cel care mi-a fost consătean, prieten, critic, exeget și editor, pe numele lui de mirean Mihail Vlad. Spun de mi-

Răfuiala sufletului

rean, pentru că mulți l-au botezat în fel și chip, influențați de figura sa bonomă, de aerul supra-realist, de neconformismul său exagerat și poate și de arta de a fi complet dezinteresat de aspectul mercatului al vieții.

Mihail Vlad a fost un oștean al condeiului, un permanent oștean, cu siguranță nimeni nu i-a dat niciun grad... profesional în ale scrisului, nu a publicat opere inestimabile, poate literatură, așa că pe mulți alții, nici nu-l va trece pe răbojul său, dar pentru urbea în care și-a trăit viața, pentru oamenii ei interesați de cultură și de valoare, de esența sufletului, Mihail Vlad are deja gradul

de mareșal.

Acest Tristan Tzara al Târgoviștei s-a stins, parcă, într-o comuniune cu suferința care a făcut permanent parte din viața lui, lăsându-ne vițregiți de o verigă a arderii permanente pentru cultura dâmbovițeană. Purtat de viață pe alte plaiuri nu am fost la căpătâiul lui înainte de trecerea în eternitate, am ajuns însă la mormântul lui acolo unde m-am recules ca în fata unui părinte al tradiției culturale, pentru că Mihail Vlad, înainte de a fi om, a fost făuritor de tradiții, el a dat viață unor competiții, unui anume fel de a face cultură: deschis, direct, penetrant, pe înțelesul larg, a creat „bas-

Mihail I. Vlad

mul tradiției culturale dâmbovițene”. Cine nu recunoaște aceasta, refuză să-i acorde acestui bard local ceea ce-i aparține, devotamentul pentru artă.

Pentru toți cei care i-au fost apropiați în ale scrisului, Mihail Vlad va rămâne catalizatorul ideilor celor care prin literatura voiau să ajungă la sufletul cetățeanului obișnuit și, poate, candva, cineva se va gândi ca în memoria lui, în orașul Cetății de Scaun, o alee, o școală, o bibliotecă să-i poarte numele spre aducere aminte.

Cristian Mănguță

La Muzeul de Artă din cadrul complexului National Muzeal „Curtea Domnească” din Târgoviște, a avut loc, cu câțva timp în urmă, vernisajul expoziției studenților din anul III - specializarea „Restaurări - conservări” de la Facultatea de Științe și Arte. Lucrările și autorii lor au beneficiat de recomandările lect. univ. dr. Cristian Mănguță, binecunoscut pictor târgoviștean și îndrumător al studenților expozanți

Simeze târgoviștene

în arta picturii, și Andrei Scărlătescu, specialist conservator al Complexului Național Muzeal „Curtea Domnească”.

Pe simezele expoziției vizitatorii pot admira pasiunea inspirată a celor 14 studenți exprimată în lucrări realizate în tehnici diverse: uleiuri pe pânză și carton, pe sticlă encaustică, pictură cu ceară, grafică, pictură mixtă, tempera,

linogravură, xilogravură, dar și foto document. În general, pe simeze sunt expuse, ca tematică, icoane, dar și câteva peisaje și naturi statice. Iată-i și pe studenții noștri plastici: Alexandra Cîrstea, Octavian Irimia, Richard Konrad, Dragoș Minculescu, Simona Moldoveanu, Lucia Pană, Florina Petrariu, Roxana Stan, Veronica Stan-

ca, Mădălina Stoian, Cornelia Tuflanu, Simona Udroi, Mihai Cernău. Pe simeze și-a alăturat două peisaje și îndrumătorul lor, pictorul Cristian Mănguță. Expoziția este deschisă până la Crăciun.

Tehnicile folosite sunt așadar diverse, de la gravură la pictură pe sticlă. De asemenea pot fi văzute câteva colaje de fotografie deosebite, realizate din fotografii pe care studenții le-au făcut, în diverse zone, la case țărănești din secolele XIX-XX.

prof. dr. Gheorhe Valerică Cimpoca

Gheorhe Valerică Cimpoca

Mulți oameni au căutat și au pretins dovezi de iubire în cu totul altă parte, fără să observe faptul că ele sunt prezente, peste tot, în jurul lor, în acțiunile simple, banale, obișnuite. Tot ce ne înconjoară ne oferă iubire, de la natura simplă și până la semenii noștri. Depindem de natură nu doar pentru supraviețuirea noastră fizică. Avem nevoie de natura și pentru a găsi drumul spre casă, spre ieșirea din închisoarea propriei noastre minți. „Ne-am rătăcit în a gândi, a face, a ne aminti, a anticipa. Suntem într-un labirint de complexități și într-o lume de probleme. Am uitat ceea ce pietrele, plantele și animalele încă știu. Am uitat cum să trăim doar pentru a fi: să fim liniștiți, să fim noi înșine, să fim unde e viața; clipa Acum și Aici” (Eckhart Tole).

Cunoașterea rațională este mijlocită, indirectă, deoarece cu ajutorul cuvintelor care formează corpul limbajului natural, rațiunea stabilește doar raporturi.

Rațiune, Iubire și Credință (3)

Nu tot ce poate fi explicat rațional este rațional... iar ce nu poate fi explicat rațional, se poate întâmpla să fie rațional.

Raționalismul limitează totul la rațiune, negând orice principiu superior ei. Dar rațiunea reflectă lumina intelectului în domeniul individual; izolată de principiul ei transcendent, rațiunea e orbită. Pierzând contactul, comunicarea cu intelectul supraindividual, rațiunea va tinde numai în jos, spre polul inferior al existenței, înfundându-se în materialitate. Raționalismul rămâne expresia unei tendințe tipic moderniste de simplificare și de uniformizare, înlăturarea supraindividualului reducând totul la individual, iar apoi, în cadrul acestuia, doar la modalitatea corporală și, în sfârșit, pe aceasta la un simplu agregat de determinări cantitative. Știința modernă a decăzut la nivelul a ceea ce s-ar putea numi ignoranța savantă, datorită respingerii principiilor de ordin universal. Ea a cunoscut o împrăștiere pe orizontală, la suprafață, pierzând în profunzime. Raționalismul a atras după sine în egală măsură cu împrăștierea intelectuală, o dezvoltare a sentimentalismului. Cunoscut fiind paradoxul prin care apărătorii tole-

ranței devin cei mai aprigi intoleranți, la fel și raționaliștii, deși se voiau campionii judecății neutre, se ilustrează printr-o nefirească patimă partizană și printr-o ură fanatică față de tot ce-i contrariază în tendințele lor sau față de tot ce le depășește înțelegerea.

Mintea este treapta dintre conștient și inconștient. Pe când conștientul se ocupa de raționament, subconștientul reprezintă acel bazin ce păstrează acte care, în trecut, au fost consumate conștient, iar acum se desfășoară fără controlul conștientului. Practic, aici se consuma amintirile, ticurile, îndelnicirile, automatismele, montaje intelectuale stereotipizate, etc. Toate aceste acțiuni au fost gândite prin prisma conștientului la un moment dat, iar acum ele se afla într-o stare latentă și, la nevoie, vor fi reactivitate. Între minte și imaginație există libertatea de a alege ceea ce dorești, totul trece prin ascuțișul minții. Imaginația se fixează punctiform vizat, nu lucrează prin intermediari. Dacă îți vei completa puterea imaginației cu puterea credin-

ței și încrederea că dorința ta se va realiza, urmează doar așteptarea hotărâta a realizării. Astfel, dacă înveți să îți imaginezi cât mai viu scopurile, să vezi, să simți, să guști, să pipăi, să atingi țelul propus, atunci vei obține tot ce vrei. "Dacă voința și imaginația ajung la un conflict - întotdeauna imaginația este cea care iese învingătoare" (Emile Coue).

Dacă scolasticii distingeau net rațiune de intellectus, Descartes, cu care debutează raționalismul, este cel care a limitat inteligența la rațiune. Deși curentele iraționaliste au reacționat împotriva raționalismului, ele nu s-au îndoit însă o clipă de reducerea inteligenței la rațiune. Intuiția intelectuală, intelectia, era o facultate de cunoaștere nemijlocită (ca și forma de bază a cunoașterii, intuiția senzorială), prin care subiectul cunoscător devine vremelnic obiectul de cunoscut. Este cunoașterea prin identificare.

Gândirea, ca funcție a crierului, e aceea care se bazează pe două principii ale oricărei ființe reale, și anume: esența și existența. Esența compozită a omului (suflet și corp) trece de la starea potențială și ipotetică la cea reală, după cum se întâmplă pentru orice realitate, în urma unui act existențial pe care îl realizează în mod concret această potențialitate.

Va urma

Ion Iancu Vale

Povestea celestului zbor a lui Ion Lasămăverde și a nepotului său Iarel (1)

După ce făcu obișnuitul drum la crâșmă și-și bău o parte din tainul zilnic de rachiu, se întoarse imediat acasă. De obicei își aștepta prietenii cu care se întindea la băutură până noaptea târziu dar, ca niciodată, în ziua aceea n-o făcu. Pe drum cineva i-a zis că s-ar putea să plouă, altcineva că va continua să fie cald, un altul l-a întrebat de sănătate... El n-a răspuns la nimeni și n-a întrebat pe nimeni nimic, a ajuns acasă și s-a așezat pe scările prispei. L-a văzut mamă-sa și i-a zis că ce stă înțepenit acolo. El, cu niște ochi blânzi și apoși, i-a spus lasă-mă verde mamă și nu mă mai cicăli și-n ceasul din urmă. Atât a zis cu glas egal și moale și s-a rostogolit la picioarele bătrânei care a dat țipăt de mare jale. Așa a murit Ion Lasămăverde și lumea a zis că moartea i s-a tras din rachiu care i-a șubrezit inima.

Ion a fost pregătit după datină, spălat, bărbierit, îmbrăcat în hainele bune și întins pe masă în "casa,, mare. S-au auzit clopotele bisericii bătând într-o dungă, a fost adus un sfeșnic și s-a aprins la capul lui lumină, pentru întunericul ce-l aștepta. Prin sat se vorbea că e mare păcat să mori așa tânăr, voinic și neînsurat sau că așa i-a trebuit că nu știa decât să stea în crâșmă, că acolo i se făcea ziuă și acolo-i răsărea luna...Acum a crăpat ca un câine, necuminecat și

fără lumânare, scandalagiul, bătaușul și zurbagiul...

Ion Lasămăverde fusese un flăcău puternic și iute la mânie și asta o simțiseră pe pielea lor mai toți, indiferent de hramul pe care îl purta fiecare. Acum se terminase totul. Stătea liniștit și senin, întins pe masă, cu mâinile încrucișate pe piept și nu-i auzea, nu-i vedea pe cei care-i treceau prin ciur și prin dârmon viața. Pe față îi încremenise un zâmbet ironic și cei care îi aduceau flori și lumânări îl priveau cruciș, temându-se că pregătește iar vreo păcăleală. Dar atingându-i fruntea rece și pală se linișteau și rosteau cuvenitele cuvinte pentru cei duși pe lumea cealaltă.

Seara veniră în păr toți prietenii lui Ion. Se făcea priveghi și nici unul dintre cei cu care își petrecuse copilăria și tinerețea sălbatică nu lipsea. Pe o măsuță erau aduse sticle cu țuică și cești și toți discutau vrute și nevrute, după obicei și-și sorbeau încet rachiu.

Bătrâna, mama lui Ion, se învârtea năucă în jurul coșciugului frângându-și mâinile și jelimindu-l încetișor. Îi mai așeza o floare pe piept, îl mai mângâia pe frunte, mai stinge un muc de

lumânare, aprindea o alta...

Bătrânul, taică-sau, îi îndemna pe toți să bea repetând cu voce gătuită și ochi umezi că nimic nu e mai crunt pe lumea asta ca atunci când îți moare un copil. Frații lui Ion, mulți la număr, tăceau și-și ștergeau din când în când ochii înlăcrimați cu dosul palmei.

Băutura îi încălzise pe toți și prietenii lui Ion deveniră mai zgomotoși și cu nebagare de seamă. Aproape că uitaseră de el. Lângă sicriu, pe un scaun, stătea Iarel, nepotul pe care Ion îl iubise cel mai mult. Acesta privea atent fața încremenită a mortului.

Câțiva dintre cei prezenți începură să moțăie, se mai trezeau din când în când, mai dădeau pe gât un ciocan de rachiu și iar începeau să picotească.

Afară noaptea se apropia de crucea ei și luna mesteca liniștit în piua plină cu stele a cerului. În casă toți tresăriră speriați când Iarel zise că unchiul mănâncă florile. Priviră mortul cu ochi speriați și văzură cum buzele lui Ion se închid peste codița unei flori de lămâiță. Atunci își dădură seama că buchetul de flori de pe pieptul lui se micșorase. Cu ochii încețoșați de fumul usturător al lumâ-

nărilor gândiră că au venit. Fiecare în sinea lui încerca să-și dea curaj, dar nu prea reușeau. Până și Vasile Măgădău, un zdrahon care după un bal tinut la caminul cultural, noaptea, nu găsisese cu altceva să se bată în timpul unei încăierări, decât cu o cruce adusă din cimitir, simți un fior străbătându-i șira spinării. Până la ziuă pândiră muți fața lui Ion, atenți și plini de frică să vadă dacă nu cumva continuă să se înfrupte din florile așezate pe piept. Dar nimic deosebit nu se mai întâmplă și îmbărbătați de lumina zilei gândiră că totul nu fusese decât o iluzie provocată de rachiu și nesomn. Se hotărâră să nu spună nimic nimănui de teamă să nu fie luați peste picior.

După trei zile, așa cum era obiceiul, urmă înmormântarea. Venise lume multă chiar și din alte sate, toți vroiau să-l petreacă pe cel care fusese Ion Lasămăverde vestit în tot județul pentru ispravile lui, haiducești. Cerul înalt de vară își revărsa perdeaua sinilie peste pervazurile verzi ale dealurilor.

Va urma

**GEORGE
ROCA
prezintă**

Georgeta Resteman: FEMEIE !

Femeie născută din muguri de floare
Cu zâmbetul candid și ochi strălucind
Ivită din stâncă sau spumă de mare
Ești pâinea iubirii de dor aburind.

Tu dăruie iubirea-ți nestinsă în veci
Și poduri de suflet zidești ne-ncetat
Alese miresme presari pe poteci
Pe care ți-e pasul mereu frământat.

Tu mângâi cu dragoste totul în jur
Iertarea o porți smerită pe umeri
Ți-e sufletul tandru și-atâta de pur
Încât dăruind tu n-arăți când și suferi.

Femeie ești astăzi când zorii mijesc
Și mâine vei fi tot aceeași, femeie
Tot ce ai dăruiești și-i atât de firesc
Să fii-ntotdeauna a dragostei cheie!

Valeriu Cercel: DE ZIUA TA

Când te-a adus pe lume
Femeie,-ntâia oară,
A așezat Pământul
Și Soarele pe cer,

Vestind parcă anume
Întâia primăvară,
Din clopoței și-n triful
De aripi și mister;

Cu aur pe coșite
S-aduci zorii în casă
Și bolților de stele
Doi ochi, ți-a dat, de vis,

În sâni ți-a pus bobite
Cu iz de tămâioasă
Și câmp de vioarele
Pe ii din paradis;

Din razele de Lună,
Prin ram de tei în floare,
Ți-a împletit cuvinte
În vers ca niciodat'

Și din a Lui fântână,
Căldare cu căldare,
În jurul tău, fierbinte
Iubire-a presărat,

Ca din sămânța-ți vie,
Căci asta I-a fost vrerea,
Cum naște pâine norul

Din spic de el udat,

Ți-a dat spre bucurie
La fel, să porți durerea
Izvorului din pântec
De viață nesecat;

Tu Evă, Mărioară,
Sau orișicare ești,
O stea-n Calea Lactee
Sau floare pe răzor,

Ca-n prima primăvară
În veci să ne trăiești,
Fecioară, tu femeie,
Tu mama tuturor!

George Petrovai: PREA MULTĂ FRUMUSEȚE-I SUFERINȚA

Rugatu-m-am 'naintea zilei tale
- zi-nfiorată de simbol -
ca de atâta frumusețe
cu chipuri feminine
desprinse cu iubire și ardoare
din strans-a timpului îmbrățișare,
de moarte sau sminteala să n-am parte:
„Doamne,
șopteam cu dulce-ngrijorare,
putea-vă inima-mi să facă față
la dubla încercare
- femeia-n zi de primăvară -,
când știi că-i plină de icoană
aceleia ce-i mai presus
de necuprinsa Ta zidire?

De-i cu puțință, Te-aș ruga,
să-mi iei paharul de la gură
până-n frumos nu-i suferința;
iar de mi-i dat să-l beau întreg,
pe buze mâna ei să-mi pui
să o sărut ca pe-o căință".

Nicolae Nicoară-Horia: TOATE ZILELE ÎNCEP CU TINE

Tu ești bucuria și tristețea mea,
arșița și izvorul din care se adapă
ochii însetați de lumină.
Dragostea și legământul ei,
frumusețea întruchipată a cuvântului Om!
Amfora plină de mir din fața altarului,
Eva întâiului bărbat.
Marie Născătoare de Dumnezeu,
maica numelui vieții întru care sunt.
Întâia mea respirație.

Icoana cea vie și dătătoare de minuni,
cu Pruncul mereu în brațe,
icoană la care se închină sufletul meu.
Ziua de azi și toate zilele de pe pământ încep cu tine.

Toate zilele din calendar
Încep cu tine,
Femeie!
Ne-singurătatea mea
Adamică.
Respirație fără de care
Poemul acesta
E în zadar.
Cu tine
Mi-a început ziua
De pe pământ,
Ziua în care
Sunt.
Lăudat fie numele tău,
Cel statornic
Și sfânt.

George Roca: SĂRUTUL

M-am îndrăgostit de buzele tale!
Frumoase, roșii, voluptoase,
aidoma unei piersici altoite cu o cireășă.
Când am început să te sărut
gura ta avea gustul fructului pasiunii.
Totul era atât de activ și real
De parcă doi îngeri
Făceau dragoste pe limba mea.
Atunci am înțeles
dece a păcătuit Adam!

Gabriela Gențiana Groza: Epigrame de 8 MARTIE

1. Româncea

Și-a luat asupra-și cam de toate,
Și merge treaba ca pe roate,
Se zice că-i a vieții cheie
Dar a omis că-i și femeie.

2. Nevastă înțeleghătoare

Pe bărbat l-a-ncărunit
Cu limbaju-i ascuțit
Dar promite că se schimbă
După un transplant de limbă...

3. Mireasă la vârsta a treia

S-a preocupat de toate
Rochie albă, ruj din plin,
Mai era un lucru, poate,
Să se uite-n buletin...

4. Complimente reciproce

După multă vreme fără să se vadă,
Două cam trecute se-ntâlnesc pe stradă:
-Câte-ar vrea s-arate tinere ca tine!...
-Mulțumescu-ți, dragă, nici tu n-arăți bine!...

5. Nici o doză de scleroză

Eu, cu ținerea de minte
Bine stau, de bună seamă,
Chiar mai bine că-nainte
...Am uitat doar cum mă cheamă.

Where White Man Went Wrong

Indian Chief 'Two Eagles' was asked by a white U.S. government official, "You have observed the white man for 90 years. You've seen his wars and his technological advances. You've seen his progress, and the damage he's done."

The Chief nodded in agreement.

The official continued, "Considering all these events, in your opinion, where did the white man go wrong?"

The Chief stared at the government official then replied, "When white man find land, Indians running it, no taxes, no debt, plenty buffalo, plenty beaver, clean water. Women did all the work, Medicine man free. Indian man spend all day hunting and fishing; all night having sex."

Then the chief leaned back and smiled, "Only white man dumb enough to think he could improve system like that."

Unde a greșit OMUL ALB

Șeful Indian „Doi Vulturi” a fost întrebat de un birocrat alb din guvernul US:

„Ai observat omul alb de mai bine de 90 de ani. Ai văzut razboaiele sale, avansurile tehnologice pe care le-a făcut. Ai văzut progresul său și daunele făcute de el”.

Șeful a aprobat din cap cele auzite. Birocratul a continuat:

„Având în vedere toate aceste evenimente, ce părere ai, unde crezi că a greșit omul alb?”.

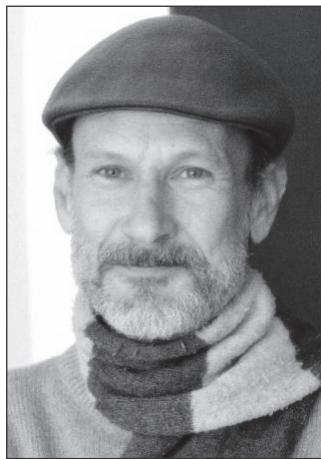
Șeful s-a uitat fix la birocrat și a răspuns:

„Când albul a găsit pământul ăsta, noi, indienii, îl stăpâneam, n-aveam taxe, n-aveam datorii, aveam bizoni din belșug, castori berechet, apă curată. Femeile făceau toată munca. Vracii erau gratuit. Bărbatul indian se ocupa ziua cu vânătoria și pescuitul. Apoi făcea sex toată noaptea”.

Apoi șeful s-a lăsat puțin pe spate zâmbind:

„Numai omul alb e suficient de prost să gândească că poate îmbunătăți un astfel de sistem”.

Propus de D.G.

**Constantin
Popescu**

Dansatorul se născuse ca întâiul fiu al unei familii sărmene, dar binecuvântată cu darul cântului. Îndeosebi mama îl legănase cu cântece la sânul ei pe când îl alăpta. Tatăl, obosit de trudă, cânta uneori când se întorcea acasă după un pahar de vin băut la cârciumă, dar cântecul său era altfel decât al mamei, mai bărbătesc și mai grav. Din pricina asta pruncul crescuse vânos, mlădios și totodată înalt și zvelt. Dar ochii lui erau lipsiți de vedere, ca o pedeapsă pentru vreo vină neștiută a părinților sau strămoșilor lui. Părinții cântară cât se poate de trist când înțeleseseră lucrul acesta, dar băiatul începu de la vârsta aceea fragedă să se miște în ritmul cântecului trist al părinților cu o îndemânare greu de înțeles. Mișcărilor lui păreau că îl desprind de pământ, că se ridică purtat parcă de aripile nevăzute ale cântului în văzduh, unduind mâinile așa cum nu mai făcuse vreodată alt dansator. Părinții îl ocroteau cât puteau de bine, vă-

Dansatorul

zându-l deosebit, fără a-l înțelege pe de-a-ntregul. Lipsit de vedere, rămase legat de cântul mamei și al tatălui, ca și cum ar fi fost singura lui hrană.

Dansând, băiatul vedea în spatele pleoapelor lui închise un tărâm alcătuit din lumini și culori în care credea că trăiesc alături de el toți ceilalți, cântând. În raiul acela el era tăcut, numai dansul era singura limbă pe care o cunoștea fără a ști de unde. Legănat pe raze de stele, alcătuita un desen nemaivăzut de ochi omenești în strălucirea nesfârșită a cerului, mișcarea aceasta făcându-l să fie cu adevărat fericit. Trupul lui, care odată cu creșterea se desăvârșise, avea perfecțiunea unei sculpturi antice, vie cu adevărat. Părul negru îi deveni asemenea unei coame lucioase de cal și asta dădea un farmec deosebit dansului său. Mama îi ungea corpul cu rare și scumpe uleiuri strălucitoare, dansa gol și desculț, după reguli încă necunoscute. Mâinile lui, puternice și fragile în același timp, împrăștiu semne care izbuteau să ajungă până în tainele celor mai ascunse inimi, călăuzite de cântul care îi dăruia o viață deosebită. Tatăl privea uimit și cânta din ce în ce mai des cântecul lui grav și bărbătesc. Dansatorul fascina astfel

pe toată lumea. Uneori mâinile lui păreau că răspândesc lumină în timp ce dansa și atunci oamenii simțeau că pot fi eliberați pentru totdeauna de lacrimi.

Cu anii, băiatul deveni atât de căutat în lumea lor, încât, ori de câte ori aflau că va dansa, erau aduși cei mai de seamă cântăreți pentru sărbătoarea aceasta. Și nu izbuteau cântăreții să treacă înaintea lui, oricât ar fi fost de faimoși, atât de vrăjiți erau privitorii de dansul flăcăului cu trupul desăvârșit, parcă fermecat. Ochii lui nu vedeau, lumina îi era întunecată, dar asta nu părea să-l oprească din minunea dansului său. Maeștrilor de dans le rămânea de neînțeles, puteau doar să-l privească uimiți și atât, socotindu-l purtătorul unei magii necunoscute.

Dansatorul înțelegea bucuria părinților lui și a celor de față, nu însă și invidia muzicanților. Rău-voitori, cântăreți, cei care rămăneau adesea în umbră, îi sortiră o pedeapsă nemaivăzută: o mare lacrimă în care îl închiseră. Apoi, știind cât de mult îi place băiatului dansul, încetară să cânte, privindu-l împreună cu toți cei de față cum se oprește, cum își rotește capul de jur împrejur, căutând cu ochii lui orbi cântecul ascuns. Mâinile sale tânjeau să

realcătuiască, în singura limbă cunoscută lui, cântul plecat din preajma ființei sale, iar gesturile durerosului dans păreau să dezvăluie tuturor lumea raiului său odată pierdut. După o vreme, istovit de noul dans, chinuit prin tăcere, se opri și plânse, închis în lacrima străină. Răseră cu toții, văzându-l împietrit, cu cruzimea pe care nu și-o cunoșteau, dar pe care atunci o aflau. Lucrul acesta îi împinse către vin, umplură cămile mari, băură cu toții. Freamătul gălăgiei îl trezi pe dansator. Cu mâinile tremurând în mișcări stranii, pipăind pereții lacrimii în care stătea închis, dansul lui viu dădu dintr-o dată o altă putere luminii cenușii pe care judecătoria o așternuseră asupra lui. Strălucirile de vis nu opriră larma pe care o făceau cu toții, dar pereții închisorii se topiră în lumina văzută pentru întâia oară.

Trupul dansatorului se descoperi vederii lui.

Cu cine te lupți?, îl întrebară batjocoritor.

Cu nevăzutul vostru, le răspunse.

Sfârșind, dansatorul se scurse odată cu lacrima închisorii sale printre lespezile de piatră și picioarele amorțite de băutură ale judecătorilor. Se spune că de atunci părinții lui au dispărut cu desăvârșire, lăsând în urma lor o avere fabuloasă.

Poeme de Luciana Stoicescu Vaughan, SUA

CURRICULUM VITAE

Eu am crescut cu Verdi,
Cu Bach și Tițian,
Visând la Buonarroți
Pe vers esenian.

M-am îmbătat cu Strauss,
Chopin mi-a fost amant
Și-am adormit pe Goya
Cu gândul la Mozart.

Rimbaud îmi e prieten,
Baudelaire e cam gelos,
Enescu-mi cânta seara
Cu arcușul lui duos.

Rossini îmi alină
Iubirea pentru List
Vivaldi ma transpune
Pe unde de artist...

Și mă ascund confuză
În gânduri delirante,
Pozând chiar pentru Rubens
În scenele flamande.

Titanii vietii mele,
Pe care i-am iubit...
De nu v-aș fi-ntâlnit
La ce-aș fi mai trait!?

MĂ CERT CU DUMNEZEU

Am țipat la Dumnezeu:
- Tată, ce-ai făcut cu mine
De-ai uitat că sunt și eu
Printre cei creați de Tine?

N-am primit nici un răspuns.
Lacrimă curge navală

Și îmi vine s-o iau razna
Fără nici o socoteală.

Am trei cărți și o valiză,
O umbrelă și-un album,
Toată marea mea avere
Ce m-a însoțit la drum.

Când privesc în urmă toate
Și la astea le-aș da foc,
Nu mai am nimic nevoie,
Nici nevoie de noroc.

...
Dupa-o vreme oarecare
Dumnezeu îmi dă răspuns:
- N-am uitat cum ai crezut.
Altfel cum de-ai fi ajuns
Atât de-aproape de Mine
Dacă totul ți-ar fi fost
Numai cald și numai bine?

INTERPRETARE

Un curcubeu aiurit
și hoinar și rebel
mi-a făcut semn
să mă duc după el.
Și m-am dus
ca un copil supus
și cuminte,
crezând în culorile lui
sclipinde.
De-abia când l-am ajuns
am văzut
că-i un șarlatan,
un golan deloc sentimental
și extrem de banal.
În loc de multe culori
fermecătoare
și-atragătoare,

era doar un reflex de soare,
răsturnat boem
pe un val de mare
ce lasă doar loc
de... interpretare.

RETROSPECTIV

Timpul se strânge
ca niciodată.
Viețile noastre
se-nvârt ca pe roata.
Astăzi mai jos,
măine mai sus,
și iar înapoi
până ne-am dus...
O veșnică lupta
și un veșnic chin
pân'la ultimul drum
și cu asta AMIN.

Timpul se strânge
ca niciodată.
Sfârșim cu-nceputul
...a fost odată...

APOCALIPSA

Doamne, cum de mai poți răbda
nelegiuirea din grădina Ta?
Trăim în haos,
fără iubire,
n-avem nici rost,
nici mântuire,
cuprinși de setea de mărire.
Suntem că fiarele din junglă
care pe care să ajungă,
nimicnicia nu se-ascunde
și raul peste tot pătrunde.
Ucide mina,
plânge gândul,
se înfioară tot pământul
și stelele din cer jelesc
blestemul nostru pământesc.
Poate e timpul de pe urmă,
dar Mielul s-a-naltat din turmă
și nu văd jertfa ce-ar putea
Să-nduplece mânia Ta,
Ce-o simt că vine în curând
Precum în Carte,
Fulgurând.

DILEMĂ

Mi-e inima-mpărțită-n două
de-al vieții trist ecuator
de ce n-am aripi ca să zbor
cu jumătățile-amândouă...(?)

Mihai Batog Bujeniță,

destin cu modulații de arhanghel în luptă cu neantizarea

Ioan Gligor Stopița

Au venit sărbătorile de sfârșit de an, îmbrăcat la patru ace în pijama mea primită în dar la Crăciunul de anul trecut, am purces să citesc teancul de cărți scrise de un singur autor – Mihai Batog-Bujeniță. Acum când afară ninge ca-n basmele din filmele cu Hansel și Gretel, iar în aer plutește mirosul de vin fiert cu scorțișoară atât de specific sărbătorilor (Calendele măgarilor), m-am trezit înconjurat de aromele slovei ce rupe păcatul în două, desființează pecetea întristării și înghite pojghița nopții, împuternicite de scriitorul ce limitează prin cuvântul său urâtul, înșurubând morala sub aripi de crez pentru a locui prin părțile de vorbire ale limbii române. Mihai Batog-Bujeniță (M.B.B.) nu este numai ce s-ar crede inițial tălmăcindu-i numele, un arhanghel cu pană de pasăre liră muiată în sânge de balaur cu șapte capete (M – Mihai), arogant, mândru, cu gura mare larg deschisă pentru a spune (B-batog) și neatins de putreziciune ca o pecie afumată (B-bujeniță) împănată cu usturoi și mirodenii alese (tocmai ca să alunge duhurile necurate) primită de ceata junilor în noaptea sfântă de Crăciun de la gazdele colindate.

El este veșnicul călător spre munții înghețați din inimile semenilor, magul de odinioară călărind un inorog de farmec, înconjurând Copoul ieșean ca pe o dodoloață Românie – golgotă de spirit zbu-ciumat în inefabil. Asemenea unui proscomidiar a reușit să așeze sub ochii cititorului darurile fără de preț ale cuvântului scris care înveșnicește ființa în demonstrații lingvistice de forță în cele douăsprezece Evanghelii profane:

1. Bine că ai râs ieri 2. Să râdem de oameni ca noi 3. Halima 4.

Tusea măgărească 5. Vițelul privit de departe 6. Feriți linia-trec proști fără oprire 7. Alba-neagra 8. Ospăț cu rădăcini de mit 9. Miracolele de la Glodeni 10. Calendele măgarilor 11. La pas prin mările sudului 12. Ping-pong cu mingea de cârpă

Desigur că urmează altele și altele la fel de incitante la meditație și lectură, unde fiecare milimetru, din fiecarele lui sunt viermii luminii ce colcăie hieratic la umbra gândului căzut în dedeechi vână de nemărginire din humorul de certă calitate. N-ai voie să deschizi niciuna din aceste cărți dacă nu ești pregătit să ieși cuminecătura cuvântului bogat în esențele pline de semnificații ale limbii române. Ponderea lăuntrică, cu o vivace capacitate de echilibru îl determină pe M.B.B. să nu alunece în extreme, capacitatea sa de a echilibra contrariile fiind o calină noblete a omului cu valențe constructive. Aceasta unește disertatia speculativă cu imaginile exemplificatoare făcându-ne părtași la o suprapunere dinamică din versuri umoristice – Bine că ai râs ieri – cu proza scurtă – Calendele măgarilor –, romanul – Tusea măgărească – împletite cu pagini de eseu, fabulă și epigramă. Amplitudinea talentului, spontaneitatea dezlegată de taine l-a făcut ca om și scriitor, să încerce să schimbe o lume meschină, aproape de nesuportat. Asemenea unui degustător de văzduhuri și-a dat de nenumărate ori cu tâmpla de cer, înecând vicisitudinile lumii noastre în lacrima albastră a nemărginirii. A adus pe pământ ouă (dogmatice!) clocite sub aripile creației, trecute prin turbulențele sarcasmului autentic ca un scriitor contemporan. Sub degetele sale fecioria meschinătăților noastre plânge rupându-și corsetul mioritic, adulmecând acatistele lumii.

Decalogul dacă nu mai poate fi rescris, solicită adăugiri semnificative. Talmudul luat ca reper într-o lume dezorientată și lipsită tot mai mult de verticalitatea sacrului încă mai poate fi îndreptat. Raiul și Iadul capătă în acest context noi interpretări bujeniste. Termenii erudiți așezați alături de arhaisme pe criterii estetice par sintaxe priticite și împănate cu expresii neaoșe. Nimic nu este mai firesc atunci când ești înzestrat cu armele necesare (literare) să adopți o atitudine fermă împotriva minților stoarse de lecțiile năclăite cu ipocrizii, oferite cu atâta larghețe de găgăuți cu clopotiri în creiere aglutinate, împotriva incompetenței erijate în vandanje desfășurate din edulcorată imbecilitate cu infini-tele sale metamorfoze. Stoparea lichelismului cu rânjete solemne și cu genuflexiuni de picioare printre scaietii servilismului autohton este dezideratul onest al scriitorului menit să îndrepte și să ofere semenilor trăinicie prin puterea cuvântului.

Umorul grotesc, sarcasmul, ironia, alături de alte modalități de expresie, trecute prin diferite nivele până la o finalitate estetică se compun ludic într-un laser-bisturiu cotrobăind prin măruntaiele cangrenate ale societății contemporane. Strigoi lihnii de foame, adulmecând misterele Copoului, se nălucesc spre locuri în care trăsnetul soarbe sângele

Alexandru Manafu

„Târgoviște eternă,
Târgoviște eroică, cu
nume de cântec.

Cântec de dor, cântec
de vis, cântec de gând,
cântecul de începuturi,
cântecul de leagăn al
mamei, tânguirea de clo-
pot a ultimei treceri prin
timp, care este o viață de
om.

Oraș cu nume de le-
gendă, adus de apa vieții
– Ialomița – de la sanc-
tuarele creștinismului
primitiv, de la hiperborei
și pelasgi, de la picioarele
primilor preoți ai lui Zal-
moxe, de la Sfinx, din
Valea Cerbilor și Poiana
Zânelor, trecut prin
Cheile Zănoagei, îngemă-
nat cu cântecul Dâmbovi-
ței, după ce a sărutat
mâna Brâncoveanului la
Potlogi, dus în lume de
aceste două lacrimi ale
Bucegilor.

Este cântecul cel mai
tandru, cel mai cu suflet,
cel mai frumos și mai tai-
nic din această lume și-n
această viață, este cânte-
cul mamei, este cântecul
pământului din care ne-
am născut și ne ducem
fiecare, este cântecul Ile-
nei (Sărăriu), privighe-
toarea din Valea
Voivozilor: <<măicuță, te-
aș întreba / unde e Târ-

► unui dor sălbatic
de normalitate. Nu
știi sincer, câte
colțuri are inima lui
M.B.B. – știi doar că e
imensă, sub formă de stea
de Crăciun agățată de cor-
nul lunii pentru a alunga
vârcolacii. Cățărașor prin
aer hialin spre cerul rap-
sodiilor albastre duhnind
constelații și răsărituri de
lună, un cer al Nirvanei
deocheat de curcubeie

Predoslovie

Avampremieră editorială la 100 de ani de la înființarea Liceului Militar de la Mânăstirea Dealului. Semnalăm, prin câteva extrase, lucrarea „Simboluri ale devenirii românești – Liceul Militar „Nicolae Filipescu” de la Mânăstirea Dealului”, autor col.(r)dr. Alexandru Manafu - Târgoviște.

„Cine ultă ... nu merită” Nicolae Iorga

goviște?>>

Târgoviștea este în
noi, în ființa noastră, în
respirația pământului și
în foșnetul ierbii, în aerul
locului, în unduirea cris-
talină a lacrimilor Buce-
gilor, în privirea tandră a
mamei, în sfatul Părinte-
lui, răbdător și molcom,
plin de înțelepciunea cu-
getării, este moștenirea
din moși și strămoși, este
istoria noastră știută, dar
mai ales neștiută.

Să nu uiți fiule nicio-
dată!”

Gânduri transformate
în cuvinte. Scrise cu cer-
neală, ele pot fi săpate în
marmură voivodală, în-
crustate în lemn înflorit,
mirositor a grâu și ceară,
pot fi zgâriate în arama
de scut, pot fi poarta unei
cărți a cunoașterii despre
măreția, risipirea și ridi-
carea din cenușă a Târgo-
viștei ...” (Al. Manafu,

Picături de suflet, pulbere
de stele).

Acestor meleaguri, în-
cărcate de istorie, de spi-
rit și de conștiință
românească le-a fost dat
să găzduiască alături de
„această armonie (Mâ-
năstirea Dealu), durată
pe o mie de ani” (N.
Iorga, Drumuri și orașe
din România), sediul
uneia dintre cele mai va-
loroase ctitorii de educa-
ție și cultură națională
românească – Liceul Mi-
litar de la Mânăstirea De-
alului.

Dealul, care se înalță
„precum zidul o cetate”,
un zid de apărare a Cetă-
ții Domnești a Târgoviș-
tei, cu reperul ei cel mai
reprezentativ – Turnul
Chindiei – a găzduit de la
bun început sediul ace-
stui așezământ de cultură
militară și patriotică.

Spiritul Universal a

călăuzit pașii „marelui
român”, Nicolae Fili-
pescu – ctitorul instituției
– care „știa bine că sca-
dența unor mari răfuiei
se apropia ... dar mai știa
... că ne lipsește mai ales
tăria și caracterele care să
poată domina evenimen-
tele, întru mărirea Ne-
amului și a Patriei. De
aici ideea unei școli noi, a
cărei temelie o exprima în
șase cuvinte: Oameni de
caracter, oameni de ac-
țiune” – către Mânăstirea
Dealului, căreia i s-a con-
ferit aura simbolică a uni-
tății de Neam și limbă
românească, care adăpos-
tea capul viteazului voi-
vod Mihai, sacru pentru
toată suflarea româ-
nească de pretutindeni.

Scânteierea spirituală
moștenită de Nicolae Fi-
lipescu l-a determinat pe
acesta să-și pună în operă
ideea.

dracu-n praznic, de-o ve-
nire și statornicire, de-o
rădere, de-o plângere și
mai rar de-o rugăciune.

A venit definitiv în su-
fletul meu, resuresci-
tându-mi melancoliile și
formele deochete ale li-
terelor cu sânul alb și ro-
tund de iubire întru
cuvânt. La fereastra tri-
umfului său literar arde
turbăciunea mușcatelor
înflorite semantic, răni de

flacără tratate de mâna
Doamnei lui, de mâna
Doamnei doctor sărutată
de acest mag nebun de
frumos și adevăr. Icarul
prăbușit din cer și-a luat
din nou zborul inimitabil
prin cuvântul scris la
masa sa din Dealul Co-
poului, cu rănile visului
înaripat vindecate, zi-
dindu-l în cărțile lui des-
cântate împotriva
împotmolirii în uitare.

**Elena Buică,
Toronto**

Cu adieri de primăvară românească în mijloc de martie, dar departe de ghiociei care-și înalță capul din pământul nostru strămoșesc, întâmpinăm cu scânteieri de primăvară în suflet cea de a 15-aniversare a existenței Candelă de Montreal. Înainte de toate, Candela de Montreal e o bucurie a întâlnirii cu semenii noștri de-un neam, întâlnire în limba noastră strămoșească - o prelungire a lumii de acasă, dar și promovarea culturii românești dincolo de hotarele ei. Așadar, cum era firesc, Candela de Montreal a apărut din nevoia românilor-canadieni de a comunica și a se informa. Astăzi nimeni nu se mai poate lipsi de presa care a căpătat în viața noastră un loc deosebit de important. Lectura presei, ca și a cărților, au asupra noastră o putere imensă. Oricât am pretinde că păreri și gândurile noastre sunt originale și că ne aparțin în totalitate, ele nu sunt altceva decât rezultatul informațiilor pe care le asimilăm

Candela de Montreal la 15 ani de la apariție

Un spațiu cultural românesc de prestigiu

și apoi le prelucrăm în mod conștient din ceea ce am citit. De aceea prezența revistelor se va face simțită atâta cât va fi și existența omului. Nu se poate imagina nici cultura noastră fără reviste literare care să țină pas cu vremea și, în același timp, să păstreze vie lumina aprinsă de înaintașii noștri și să răspundă nevoii de a comunica ceea ce simțim și trăim într-o țară în care trebuie să ne luptăm pentru adaptare și pentru a ostoi dorul de ceea ce am lăsat în urmă, după ce am închis ușa după noi. Candela de Montreal ne sugerează, prin însuși titlul ei, că pe astfel de daruri lasă să cadă lumina și să intre în voie în inimile cititorilor. Nu pot să nu mărturisesc aici că am avut un motiv de a mă bucura în plus când am văzut că această lumină a căzut și peste scrierile mele publicate alături de nume prestigioase, foști și prezenți colaboratori ai revistei Candela de Montreal precum poetul George Filip, scriitorii Mircea Gheorghe, Florin Oncescu, Alexandru Cetățeanu, Miruna Tarcău, Ortansa Tudor, Wladimir Paskievici, poezii Dumitru Ichim, Mariana Gheorghe, Teo-

dor Curpaș și mulți alții.

Candela de Montreal, aflată acum în strai de sărbătoare, e un dar minunat pe care ni-l face în fiecare lună colectivul redacțional condus de domnul Victor Roșca, prin efortul căruia a și luat ființă acum 15 ani, în 1997. Sunt mulți, sunt puțini cei 15 ani? Ținând cont că sosirea emigranților în Canada doar cu un geamantan la care s-a adăugat apoi efortul nu tocmai ușor pentru adaptare și înfripirea rostului pentru traiul zilnic, preocuparea pentru a da ființă unei reviste în limba română, atârna cu mult mai greu decât în situațiile unei vieți trăită după regulile de viață cunoscute.

Pentru domnul Victor Roșca, înființarea unei reviste la anii senectuții - avea atunci 70 de ani - când alții își așternuseră un trai în liniște, fără niciun fel de bătaie de cap - a fost considerată ca o datorie de conștiință. Tot dumnealui semnează editorialul revistei cu vocația comunicării, așa cum s-a reflectat și în cele două cărți scrise în ultimii ani "Moara lui Kalusek" și "Experimentul Târgșor" publicate în renumita Editură Curtea Veche din București. Pentru a da viață acestei

reviste a avut de înfruntat multe obstacole, asemenea multor publicații care nu aduc un profit la propriu, ci doar unul pe plan spiritual. Apariția ei a fost posibilă în întregime numai prin voluntariat, ca al domnului Marius Neaga, redactorul tehnic și cu sprijinul financiar al centenarei Biserici Române Ortodoxe de Montreal, Buna Vestire și al regretatului părinte Petre Popescu.

Curând, Candela de Montreal a devenit un nume respectabil pentru cititorii români din Canada, ca și pentru mulți din țară sau de pretutindeni prin sumarul său variat și atrăgător, prin aspectul grafic, prin numele remarcabile care semnează articolele, comentariile, reportajele, creațiile literare, informațiile din toate domeniile, inclusiv Pagina Creștină, prin respectarea cu rigoare a normelor exprimării opiniilor și de comunicare civilizată, raportate la etică și morală, prin rolul său de formator de opinie. Astăzi, revista în format on-line sau pe suport de hârtie, este răspândită în bibliotecile naționale ale Canadei, ale marilor orașe universitare din România și în unele orașe din lume, iar pe viitor vor fi un însemnat izvor de informație pentru cei care vor să reconstituie o epocă literară sau istoria celei mai vechi comunități române din Quebec. Și-a câștigat acest prestigiu pentru că revista nu face nici un fel de rabat de

Maxime și cugetări rusești

■ Nu poți ingenuncha un popor deprins să se târâie.

■ Nu-i greu să ademenеști soția altuia. Greu e să i-o dai înapoi.

■ Prietenia care nu cunoaște hotare se cheamă expansiune.

■ Când vrei să te arunci pentru o femeie de pe bloc, amintește-ți că n-ai aripi, ci coarne.

■ Oficierea căsătoriei este o formalitate absolut necesară pentru pronunțarea divorțului.

■ Alcoolism e atunci când nu vrei să bei, dar trebuie.

■ Bărbații și femeile sunt de acord într-o singură privință: n-au încredere în femei.

■ Dacă muncești din greu și te remarci opt ore zilnic, ajungi șef și muncești șaisprezece ore.

■ Banii pentru sala-

riile și pensiile mari ajung întodeauna; nu ajung banii pentru salariile și pensiile mici.

■ În viață, e loc și pentru eroism. Totul e să te ții departe de el.

■ Omul care crede că dragostea poate fi cumpărată cu bani n-a avut niciodată câine în casă.

■ Avem un singur fel de a ne naște și milioane de feluri de a muri.

Oglinda este lucrul care o ajută pe femeie să întârzie.

■ Cei mai buni zece ani din viața unei femei sunt între 28 și 30.

Computerele rezolvă toate problemele pe care nu le-am avea dacă n-ar exista computerele.

Fiecare om are dreptul să trăiască atât cât poate.

■ Țara noastră a avut nevoie de când e ea de alt

popor.

■ Furtul ideilor unei persoane e plagiat, iar al mai multor persoane, cercetare științifică.

■ Toți ne naștem uzi, goi și flămânzi. Și acesta e doar începutul.

■ Copilăria grea nu se termină niciodată.

■ Un prieten adevărat nu poate fi cumpărat, dar poate fi vândut.

■ Cumpără deodată trei sticle de votcă și n-o să te trimită nimeni după a doua.

■ Dacă n-ar pune întrebări, copiii n-ar afla niciodată cât de puțin știi părinții.

■ O țigară scurtează viața cu o oră, o sticlă de votcă o scurtează cu trei, iar o zi de muncă o scurtează cu cel puțin opt.

■ Viața se compune din zilele pe care le ții minte, nu din zilele care

au trecut.

■ De orice fel ți-ar fi sănătatea, ea îți ajunge până la sfârșitul vieții.

■ Dacă vrei să ai o nevastă deșteaptă, frumoasă și bogată trebuie să te însori de trei ori.

■ Posibilitățile medicinei sunt nelimitate, limitate sunt doar posibilitățile pacienților.

■ Burta mare nu e de la bere, e pentru bere.

■ Femeia poate să-l facă repede milionar pe orice miliardar.

■ Între primul și al doilea pahar, e destul timp ca să mai bei vreo șase.

■ Un semn rău de tot e când îți taie calea o pisică neagră cu căldările goale.

■ Ignoranța e de trei feluri: când nu știi nimic, când știi numai prostii și când știi ce nu trebuie.

Propus de M. M.

► la calitate. Fiecare număr este tot mai reușit, într-o continuă întrecere pentru autodepășire și, totodată, cu porțile deschise pentru a primi creatori diferiți, cu mijloace de expresie diferite, cele noi încrucișându-se cu cele îndelung experimentate și laolaltă formând acel rotund numit spirit românesc și cultură de bună calitate.

Revista Candela de Montreal este o dovadă a potențialului românesc,

de multe ori, pe nedrept, pus în umbră, e un bun prilej de înavuțire spirituală. Parcurgi lectura în mod foarte plăcut încât, odată ce începi s-o răsfoiești, anevoie o lași din mână, te lași sedus de lumina caldă pe care o răspândește.

Revista are viață, are puls și cheamă în preajma ei colaboratorii. Această efervescență a făcut să se nască Cenaclul literar "Candela".

Un alt merit al revistei este organizarea lan-

sării cărților scrise de cei mai reputați scriitori canadieni de origine română, devenind un loc de întâlnire spirituală și de comunicare afectivă, un loc de socializare cum se spune în Canada. Aici se fac schimburi de opinii și se ia pulsul vieții literare.

O altă acțiune a redacției este începutul stabilirii unor punți literare cu țara prin intermediul unor tineri scriitori ca Daniela Gifu, Iuliana Onofrei, sau

Elena Olariu și poeta Daniela Voiculescu și alții.

Cu prilejul acestei zile aniversare, 15 martie, urez stimaților cititori, colaboratorilor, colectivului redacțional, distinsului redactor șef, fondator al acestei prestigioase reviste, domnul Victor Roșca mult succes în continuare, sănătate, fericire, realizări deosebite pe plan publicistic, cultural și personal, alături de tradiționala urare strămoșească de La Mulți Ani !

**Diego Vadillo
López, Spania**

Cum nici nu putea fi altfel, având în vedere că este vorba de un medic, doctorul Dorel Schor ne oferă în noua sa carte o serie de „pastile” de o ingeniozitate înepătoare. Pentru un admirator al umorului absurdului, în oricare din formele sale artistice, studiului cărții „Costumul lui Adam – Ascuns după cuvinte” (Editura Niram Art, Madrid, 2012, traducere în limba spaniolă de Fabianni Belemuski, cu ilustrații ale caricaturistului Constantin Ciosu), este o adevărată plăcere, un volum de aforisme în care se găsește condensată o întreaga experiență de viață.

Fără nici o îndoială, pot afirma că acest volum va ocupa pe rafturile bibliotecii mele un loc vecin cu filmele ca „Supa de rață” de Frații Marx, „Ia banii și fugi!” de Woody Allen, „Amanece que no es poco/” „Trezește-te că nu e lucru puțin” de José Luis Cordero, „Todos a la cárcel/ Toți la închisoare” de Luis García Berlanga, cărți de autori de geniu ca Gómez de la Serna, Edgar Neville, sau discuri de cântăreți ca Javier Krahe, între mulți alții. Și asta deoarece maximele lui Dorel Schor sunt pline de îndrăzneală,

Dorel Schor sau itinerariile absurdului

subtilitate și simț al umorului, câteodată unul chiar negru.

S-a teoretizat mult despre ce este sau cum ar trebui definit umorul. Sintetizând câteva din nenumăratele definiții, sau excluzând altele, suntem convinși că acest volum semnat de Dorel Schor conține un umor fin. Astfel, în încercarea de a acoperi această afirmație, vom face o scurtă prezentare a celor mai importante antecedente în umor.

Întorcându-ne cu mult timp în urmă, la perioada elenă, întâlnim cinicii, personaje care puneau în discuție sistemul, folosind maxime și sentințe ce reușeau să dezarmeze valorile cele mai bine stabilite. Carlos García Gual nota cum acești zdrențuiți „sub emblema câinelui, duceau o viață canină, lenevind la soare în agora din Atena sau piața din Corint”. Pe deasupra, contrar „prestigioaselor școli antice de filosofie, cinismul nu a însemnat decât o pantomimă caraghioasă față de o tragedia minunată”. Acei cinici erau, la urma urmelor, veritabili maeștri în a provoca, purtători ai unei „anumite gândiri care se exprima mai ales prin anecdote, gesturi și glume care caută să provoace prin râs și sarcasm”. Și o astfel de provocare nu este

gratuită: „când cinicul refuza să omagieze ceea ce este «respectabil», caută să denunțe lipsa de autenticitate a acestei respectabilități și falsitățile sale, pe care ceilalți le accepta mai mult din obișnuință și comoditate decât ca urmare a unui raționament.”

Ceva mai târziu, în secolul al XVII-lea spaniol, îl găsim pe Francisco de Quevedo, care, contagiat de o anumită atmosferă de epoca, va adopta elementele retorice atât la modă în acea perioadă și le va folosi în mod magistral. Astfel de tehnici poetice celebre au supraviețuit, la fel și componenta acidă care caracterizează geniul baroc. Bryce Echenique diferențiază ironia de teribilul sarcasm al lui Quevedo atunci când afirma că frazele rezultate din ironie „sunt lansate mai degrabă ca fluturași de badminton decât ca săgeți veninoase și pătrund în inima oamenilor fără să le cauzeze vreun rău profund”, în această linie situându-se Cervantes, despre a cărui ironie s-a teoretizat foarte mult.

Însuși Bryce Echenique sublinia, citându-l pe Luis Racionero, că ironia este o caracteristică „a civilizațiilor antice care au trecut prin multe, au văzut prăbușindu-se imperii, au asistat la căderea tiranilor,

la aclamarea impostorilor. Toate acestea le-au impregnat o urmă de scepticism, de anticipare caustică a necunoscutului.” Această afirmație a lui Bryce Echenique se potrivește ca o mânășă scriitorului român-israelian (sau vice-versa), Dorel Schor.

O altă anecdota nostimă, inclusă de romancierul peruan în discuția despre tema care ne interesează, are de a face cu scriitorul catalan Josep Pla: „un editor american i-a oferit o adevărată avere în dolari (...). Refuzul modest al lui Pla a fost o timidă și surâzătoare mulțumire, urmată de o nuanțare negativă: mă scuzați, domnule, dar o sumă atât de mare mi-ar dezechilibra bugetul.

Un punct de vedere interesant despre ironie și umor oferea Fernando Lazaro Carreter, președinte al Academiei Regale Spaniole (RAE) în discursul prin care dă bun-venit în sânul Academiei umoristului grafic și scriitorului Antonio Mingote. Ideile schițate de Lazaro sunt explicate magistral de Maria Luisa Bruguera Nadal: „Lazaro Carreter îl numea pe Mingote ironist și nu umorist și explică motivele. Umorul are de a face cu transgresiunea raționalului fără scopul de a-l schimba; adică, o atitudine intransitivă. La Mingote, exista o dorință de a provoca schimbarea lucrurilor. Pentru Lazaro, dezacordul cu ceea ce este regulamentar constituie fundamental umorului, a cărui extrema o numim comic. La celălalt capăt, dobândește forme mai suave și provoacă senzația de plăcut a unui zâmbet, putând ajunge chiar și la poezie.”

În ciuda preciziei explicației lui Lazaro, încă nu sunt clarificate foarte bine granițele dintre acești doi termeni, mai ales în cazul lui Schor, unde întâlnim umor (adică „transgresiunea raționalului”, după Lazaro: „Poți fi în același timp și prost și urât. Natura nu discriminează”) dar și ironie (adică „dorința de a schimba lucrurile”, în, de exemplu: „Viața cauzează mai multe victime decât moartea”).

Francisco Umbral, făcând aluzie la umoriștii grafici (între care se găsește însuși Mingote, alături de Forges, Roto și alții), scria că, spre diferență de politician, obligat să nu iasă din seriozitate ca să își păstreze credibilitatea: „umoristul iubește lucrurile în simplitatea lor și le salvează din mâinile murdare ale politicianului. Teatrul grecesc era politic pentru că oferea doctrină, dramă, durere și sublinia viața sau moartea. Socraticii, cinicii, sofistii zâmbeau la toate acestea.”

Umbral notează faptul că Ramón Gómez de la Serna pulverizează discursul în proza și în vers, individualizând metafora care „eliberată, devine mai puțin justificată și mai lipsită de apărare”, „oferindu-se fără motiv atenției noastre”. Poetul Campoamor, exponent maxim al unui stil poetic prozaic și conceptual, a elaborat o serie de subspecii între care se găsește „umorata”, un fel de poezioara sintetică ce scoate în evidență spiritul liniștit al acestui sceptic conservator. Câteva exemple de „umorata”: „Atâta vreme cât eu cred/ce contează că nu e adevărat?”, „Din toate lucrurile vizibile și invizibile/crezi doar în dragoste,

care este dintre cele incredibile”. Gómez de la Serna ar sublima această formulă, recreându-se în așa anumită „plăcere intelectuală de a se juca cu idei și cuvinte, de a găsi conexiuni neașteptate, considerate de teoriile incongruentei că elementul esențial al umorului”

Dorel Schor se diferențiază de Ramón Gómez de la Serna prin faptul că acesta din urmă abordează sfera socio-politică în mod marginal și doar tangențial. Schor, pe de altă parte, merge mai departe, dar nu în maniera lui Quevedo, cu acel „umor plin de impacienta, de atacuri către reprezentanții țării”, exploatând „permanente posibilități de a găsi ocazia perfectă pentru a se distra pe seama a tot ce pare ridicol”. Schor abordează politica în mod generic și profilactic, fără să cadă în particularizări, ceea ce ridică circumstanțialul la universal valabil. Am putea spune că, în sensul însușirii aceluiași joc de asocieri incongruente ca și Ramón, Schor se apropie într-un mod nu mai puțin ludic de arena politică: „Politicienii sunt niște persoane cu vocea în eterna schimbare”; „Politician este cel care țipa. Diplomat este cel care tace”.

Cuvintele adresate de Victor Manuel Pelaez unui „urmas” al lui Ramón, José Manuel Lara, servesc pentru a face aluzie la Dorel Schor când, de exemplu, estimează capacitatea sa de integrare a „surprizei în rama cotidianului”. Bunăoară: „Femeile trăiesc mai mult decât bărbații. Mai ales, văduvele”, „Nu poți duce o viață dublă cu un singur salariu”. Victor Manuel Pelaez cita cuvintele unui

altui umorist, José López Rubio, în ceea ce îl privește pe Lara: „glumă transformată în umor și umorul transformat în absurd, la doi pași de suprarealism, care ne lasă perplecși, uimiți”. Să citim următoarele maxime ale lui Schor: „Un caz rar: s-a lovit singur în amorul propriu”; „Și cuiele stabilesc contacte.”

Continuă același autor: „Caricatura, parodia, surpriză, neverosimilitatea, deformarea și gluma sunt concepte strâns legate între ele”, ceea ce se adevărește și la Schor: „Soțul ei e un înger și ea îi pune coarne... Înger cu coarne?”, „Astenia este tot oboseala, dar mai cultă”.

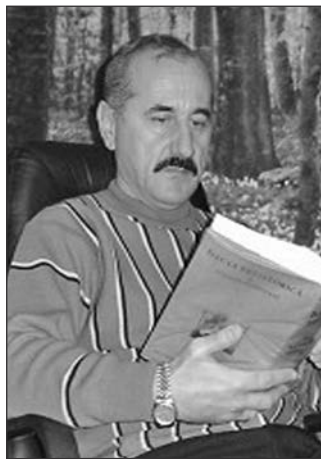
În sfârșit, așa se rezumau în același articol liniile maestre ale umorului lui Lara, care se pot atribui foarte bine și lui Schor: „Toate ideile lui Lara despre umor au la bază un caracter inofensiv, de joc și ruptura cu normele (...) Autorul pleacă de la un model cunoscut de cititor și, de la această cunoaștere comună, începe să îl deformeze, îl recrează cu scopul de a prezenta cititorului-spectator o nouă versiune care să-l surprindă și să îl facă mai conștient de mecanismele convenționale ale subtextului alterat”. Dăm iarăși câteva exemple extrase din cartea lui Schor: „Ziua bună se cunoaște seara”, „Aproape totdeauna, marile „evenimente” al zilei se întâmplă noaptea”.

Între maximele din „Costumul lui Adam”, putem găsi recursuri retorice de caracter variat. Făcând uz de forță dezorganizatoare, atât de proprie umorului, Schor dezmembrează frazele populare și folosite: „În spatele unui om de succes, exista o mie

de invidioși”. Cum putem vedea din acest exemplu, s-a concretizat revitalizarea unei fraze universal cunoscute și mult uzate.

Multe din maximele sale, sunt construite pe o bază a contrastului sau opoziției terminologice, ajungând chiar la paradox: „Noptile albe se datorează gândurilor negre”, „Privesc nudiștii și mi-i imaginez îmbrăcați”, „Dacă Dumnezeu te uita, își aduce aminte te ține diavolul”, „Am pierdut o bătălie, cine a găsit-o?”. De asemenea, Schor are tendința de a eroda solemnitatea unor supoziții: „Viața este o excursie organizată”. Din impactul cu cele mai tragice sau triviale circumstanțe, se naște scânteia neașteptată a puterii de a consterna.

În plină tulburare a ceea ce altă dată erau considerați stâlpii cei mai siguri ai civilizației, Schor se arată precaut, chiar și nemilos: „Ești ridicol... dar îți stă bine.” Altă dată salvează cele mai fragile evidente, aruncându-le colacul salvator al înțelegerii... Jonglând cu aliterația („Și soarta de consoarta e o artă”), jocul de cuvinte, exagerarea, echivocul sau parodia, până la urmă, exista în aforismele lui Schor o bază existențială alături de o scânteie de fericită spontaneitate, o dezordine salvată de plăcerea intelectuală căreia îi cade prada discernământul nostru. Așa cum afirma Ortega y Gasset: „A fi artist înseamnă a nu-l lua în serios pe omul atât de serios care suntem când nu suntem artiști”. Schor, judecând după maximele sale, îndeplinește cerințele lui Ortega.

**Ștefan-Lucian
Mureșanu**

George Bacovia s-a născut ca poet-om și și-a revărsat erudiția imaginativă spre cenușul maturității, când durerea fizică îi măcina trupul dezgolind dorul de o lume pe care numai el o putea vedea și urmări în evoluția ei decadentă. Această evoluție își trăia planul existențial de când păcatul adamic a pus stăpânire pe pornirile necontrolate sau sugestiv mimate ale entității-om. Decadența este repetitivă, la fiecare generație se nasc renghiuri umane dezinvolve, tulburate de situații, complex, care, dacă societatea este nepregătită să stopeze, cât de cât, evoluția regresivă, cade într-o amnezie a bunului simț: Omul începuse să vorbească singur.../ Și totul se mișca în umbre trecătoare - / Un cer de plumb de-a pururea domnea, / Iar creierul ardea ca flacăra de soare (Altfel). O calamitate este o evoluție a naturii, o schimbare, beneficul formării unei noi perioade de gândire a omului. În versurile citate în rândurile de mai sus

Previziune cataclismică în poezia simbolistă bacoviană

Motto: Vrajitorilor evului mediu le spun: / - Lăsați să clipească ochiul senin deasupra Egiptului,/Niciodată nu mor martirii dreptății. (George Bacovia)

poetul prevede această stare naturală și ireversibilă, subtil degajă situația cataclismică: omul începuse să vorbească singur..., rezultat al unei suferințe, a unui semn care sugerează sfârșitul. Versul al doilea denunță dezastrul, teluricul își pierde protecția celestului iar umbre trecătoare tind să stăpânească viul sub valtrapurile nefiindului. Ideea eului treaz se pierde pentru că materia cenușie este distrusă de imposibilitatea înțelegerii existentului. Versul al treilea, din cel de-al doilea catren al poeziei, sugerează conștientizarea sfârșitului de către simbolul entității-om: Și-nvinețit de gânduri, cu fruntea în pământ, / Omul începuse să vorbească singur.... Morbidul învinețit de gânduri mărește și mai mult starea tensiunii apocaliptice adăugând teama, gerul, lipsa cuvântului care supune creierul posibilității de a se înălța prin idee: Prin întuneric băjbăiesc prin casă, / Și cad, recad, și nu mai tac din gură (Sonet), sunt repere ale temerii poetului-om

strânse în fiindul lui și lepădate prin mișcări necontrolate, ci voite, ca manifestări ale grelei încercări a ruperii eului viu de cuvânt. Faptul că vorbește întruna este semnul existenței, al vieții încă dăruită de Cel de Sus.

Bacovia previzualizează, conștientizează și sugerează subtil sfârșitul, pe care, poate, în vremea când a creat, a fost reținut de către cei care îi analizau scrisul să îl enunțe deschis, ambiguizând expresiv ideile lui: Ca și zarea, gândul meu se înnegri.../ Și de lume tot mai singur, mai barbar (Gri). Versurile deschid un tablou sumbru, al singurătății nu depline însă plină de taine, pe care el, ca un inițiat, le deslușește și le destramă căutând eliberarea Pământului de întuneric. Este imposibil pentru că poporul se năpustește asupra fiindului: Prin măhălăli mai neagră noaptea pare.../ Și voaie-n case triste inundară - / Și-auzi tușind o tuse-n sec, amară - / Prin ziduri vechi ce stau în dărâmare (Sonet), totul se

surpă, negrul înghite decăzutul sumbru al mahalalelor, tusea este cea care îneacă viața amăgind-o între zidurile reci, pline de igrasie, care chinuiește trupul și odată cu el sufletul, atâta timp cât sălășluiește în interiorul inimii bătânde.

Printre ultimii supra-viețuitori ai dezastrului apocaliptic, poetul nu întrezărește vreun viitor luminos omenirii, ea se va mai zbate încă mult în nelumina prin care se întrevește:

Pustiu adânc...// Și-aud gemând amorul meu defunct, / Ascult atent privind un singur punct / Și gem, și plâng, și râd în hi, în ha (Amurg de toamnă). Cele două interjecții ridiculizează existentul, un fel de haz de necaz însă nu minimizează cu nimic efectul apocaliptic, premeditat, al naturii care caută să distrugă în imaginația lui entitatea-om, blocând-o în întunericul lipsit de viață, căci timpul este o iluzie care are un scop, iar iluziile sunt pătimășele jocuri ale închipuirii. Maladivul este semnul agoniei: O palidă față cu gesturi grăbite / Așteaptă pe noul amor...(În grădină), dez-morțind speranța supusă salvării prin iubire totul se pierde în așteptarea sfârșitului, de care literatura are o cunoaștere însă nu temei: Și frunzele cad ca un sinistru semn, totul purtându-ne în străfunzimi coborâtoare în răbdarea păcatului existențial. El este: ... solitarul pustii- ▶

► lor piețe / Cu jocuri de umbră ce dau nebunie... (Păлинд) cel ce încă bântuie teluricul și asistă neputincios la jocul macabru al umbrelor misterioase care au început să pună stăpânire pe Pământul aflat în agonie. Damnat să privească: păлинд în tăcere și-n paralizie (Păлинд) umbrele amețite de perpetuu întunerice al apropierei sfârșitului el zărește: Apostoli în odăjdii violete (Amurg violet) și trage nădejdea unei reveniri la normal însă amurgul morții îl face să plângă tremurând și asistând la un sfârșit apocaliptic: Afară târgul stă pustiu / Și ninge cantr-un cimitir (Nevroză) unde: Carbonizate flori, noian de negru.../ Sicrie negre, arse, de metal, / Vestminte funerare de mangal, / Negru profund, noian de negru...(Negru) supun fiindul unui chin psihic derutant. Imaginile terifiante, pe care Bacovia le traversează din subconștient în conștient, ne fac să urmărim o viziune a poetului referitoare la ceea ce înseamnă starea de fapt existențială a egoului, care se cere eliberat de umbrele întunerice.

Entitatea-om nu are puterea detașării de real însă poetul-om desăvârșește întunericele prin fascicul vizionar și urmărește tăcut, încă din viața celor neîntâmplăte, cursul timpului viitor. Inițiat prin suferință și plămădit să fie cel care să vadă vibrând scântele

de vis, Bacovia lasă ca testament al nevolniciei omenesti poeziile sale întocmai marelui prevestitor Ioan. Catrenul, din una dintre creațiile sale, pe care nu întâmplător poetul o numește „Moină”, sinonim cu adjectivul moale, este o stare specifică a vremii, caracterizată printr-o temperatură ridicată a aerului, urmând unei perioade de temperaturi scăzute, care influențează apariția ceții și umezelii secătuitoare, în poeziile sale a unor umbre misterioase, a unei neînțelegeri totale a vieții în astfel de momente, două anotimpuri se impun apocaliptic peste pământul aproape distrus: Și toamna, și iarna / Coboară-amândouă; / Și plouă, și ninge, - / Și ninge, și plouă (Moină). Să ne imaginăm că George Bacovia ca un suferind a ceea ce boala pusese stăpânire pe trupul lui firav i s-a dezvoltat atât de mult puterea imaginativă a înțeleptului prin meditație încât, ceasurile sale de creație poetică deveneau clipe de vedere a viitorului lumii. Când în poezia sa, „Amurg de toamnă”, spune: Ascult atent privind un singur punct, sugerează meditația profundă, legătura tainică cu celestul: Căci vremea este aproape (Apocalipsa lui Ioan, p.1205), spusese cândva, după nașterea Mântuitorului, prorocul Ioan. Chipul Marelui Salvator al tainei continuării vieții pe pământ și destinului de a mai exista încă a

omului, poartă o astfel de înfățișare în scriitura lui Ioan: Capul și părul Lui erau albe ca lâna albă, ca zăpada; ochii lui erau ca para focului (Apocalipsa), în poezia lui Bacovia, „Tablou de iarnă”, apare ca un mister al timpului: E albul aprins de sânge-nchegat / Și corbii se plimbă prin sânge... și sug / Dar ceasu-i târziu... în zori corbii fug, - solicită atât de puternic previziunile imaginative ale poetului încât, în doar cele trei versuri, el parcurge un întreg eveniment petrecut al drumului spre Golgota și, totodată, poetul vede sfârșitul îngrozitor al nebuniei lumii. Iubirea lui Iisus față de entitatea-om Bacovia o redă prin cuvântul iubit, în care pune atâta patimă și grijă în exprimare, situând nostalgia și perpetua dorință de a fi înconjurat de iubire.

Atunci când spune: Citește-mi ceva de la poluri, / Și ningă... zăpada ne-ngroape (Decembre), poetul din omul trecerii conștientizează sfârșitul și știe că Mântuitorul este: Cel ce cercetez rărunchii și inima (Apocalipsa), îndemnând neputința din omul profan: Nu rade... citeștenainte (Decembre) și observă că, deși e ziuă, întunericele spumegă ajutorând în distrugerea sa potopul.

Lumea nu este semnificativă în creația baco-viană poate și datorită faptului că el trăiește deja, în poezia sa, într-o lume sfârșită, bântuită de umbre care îi dau ocol

însă faptul că a fost inițiat de tainice fapte nu poate încă să fie atins de răul abătut asupra pământului, de ploi interminabile, noian de negru, întunerice, chipuri bolnave și ființe carbonizate. Sfârșitul simțindu-l aproape dezvăluie singurei ființe dorite, iubita, taina, spunându-i: Ascultă cum greu din adâncuri, / Pământul la dânsul ne cheamă... (Melancolie), căutând să o facă să se detașeze de fiindul său profan și o îndeamnă, precum Lot pe a lui nevastă, să-și lase trecutul lumesc, pângărit de vicii amăgitoare, și să înceapă să vadă prin întunerice lumina scântei-toare: Ascultă, tu, bine, iubit, după care încheie prin a-i spune că teama va fi și mai mare atunci când ea știe și nu se rupe de răul pătrunzător: Veghează, și întărește ce rămâne, care e pe moarte, căci n-am găsit faptele tale desăvârșite înaintea Dumnezeului Meu (Apocalipsa), să aibă puterea: Și s-ascuți pustiu (Rar). Mitul singurătății veșnice este mitul eliberării de fiind, al unei gândiri elevate profund imaginative în permanență levitație: Nimeni, nimeni, nimeni.../Cu atât mai bine-/Și de-atâta vreme/Nu știe de mine/Nimeni, nimeni, nimeni...(Rar). Triplicitatea pronumelui negativ nimeni, repetată și la sfârșitul catrenului, sugerează descompunerea carnalului, levitația sufletului și dispariția telurică a celor trei intersecții, care au derutat egoul cât a fost trăind pe pământul negru.

Va urma

Lucian Gruia

Sonetul, ca specimen de poezie lirică, este și astăzi un lord pedant, îmbrăcat la patru ace, obligat să respecte numeroase canoane comportamentale (de conținut) și vestimentare (de formă). Limbajul său devenit scilicet în urma unui îndelungat proces de modelare prin: ritmul tandru, rimele elevate și conținutul de reflecție filosofică, ne captivează, atrăgându-ne spre abisuri.

Genul a fost inventat de poezii provențiale în sec. al XIII-lea și desăvârșit în sec. al XVI-lea de renașcențistii: Petrarca, Dante, (apoi Michelangelo) în Italia. De aici s-a răspândit în Anglia (desăvârșit de Shakespeare); în Franța și apoi, în secolul al XVII-lea în întreaga Europă, ajungând la noi în secolul al XVIII-lea prin: Eminescu și Macedonski. Mai recent, a fost cultivat de M. Codreanu, Vasile Voiculescu, Victor Eftimiu, Tudor George, Adrian Munteanu etc. Aurelian Titu Dumitrescu elaborează un sonet postmodernist, dinamitând conținutul dinlăuntru limbajului.

În sonetele din volumul AUR și IVÓRIU (ed. SemnE, București, 2009) – care mai cuprinde și rondeluri, Florica Gh. Ceapoiu optează pentru forma clasică: două catrene cu rime asociate abba, baab și două terține cu rime cdc, dcd.

Așa cum arată motto-ul capitolului de sonete,

Florica Gh. Ceapoiu Înveșmântată în „Aur și ivóriu”

În templul sufletului: „Fantastice-s ideile-n cerneală, / Când una potrivită nu-i niciunde, / Iar celor luminoase și rotunde / Duios le-așterne lacrima beteală”, acestea sunt dedicate creației lirice, pe fundalul sacralității tonifiante: „Poetul își probează măiestria: / Vizionar și inspirat divin, / Cioplește-n marmuri chipul său deplin.” (Poetul)

Temele principale sunt cele existențiale majore, între care primează dragostea. Exemplificăm transcriind în întregime sonetul care dă titlul cărții: „Cum câinii Soarelui ne latră clipa, / am sfredelit în aur și-n ivóriu / Un nou pendul ce bate iluzoriu, / Când palma ta îmi mângâie aripa. // El mușcă din al vieții teritoriu, / Din focu-i sacru își fumează pipa; / Zadarnic tot încerci să-i curmi risipa / Cu un sărut și-un

gesct aleatoriu. // Prin brațu-i virtual el ne indică / Meridianul marelui fior, / ce ora ne-o dilată fără frică; // În lupta cu un zeu necruțător, / Bătând așa, iubirea-mi de furnică / Va fereca-o-n timpul viitor.” (În aur și-n ivóriu)

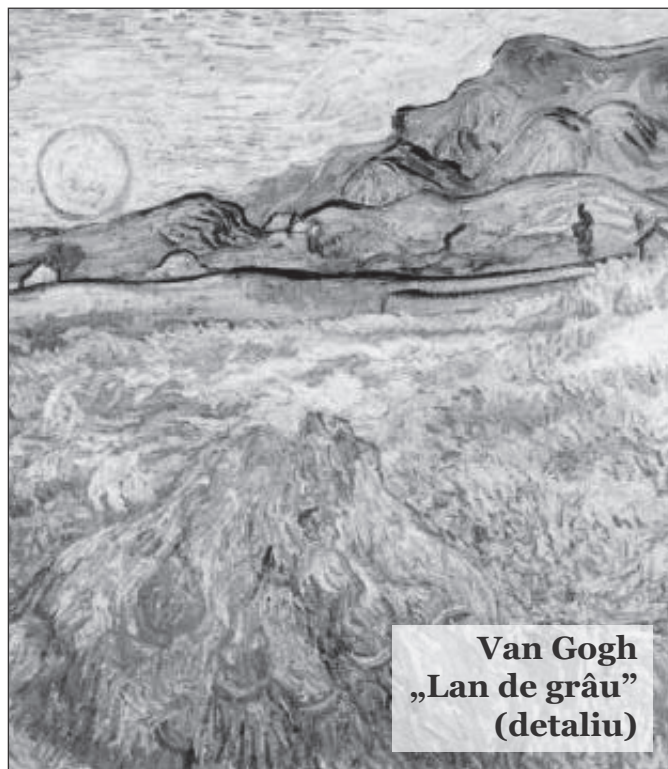
În ceea ce privește

rondelurile adunate în capitolul Sfeșnicul de porțelan, ele sunt dedicate credinței (primele), apoi temelor domestice purificate prin elevația sentimentului: iubirile trecute și locurile natale care reiterează un Paradis terestru.

În cadrul rondelurilor, revine destinul poetului, în alt registru, rotunjindu-se tematica volumului: „Am fi săraci pe lume de n-am avea poezi / să caute sublimul în tot ce ne-nconjoară, / În frunza-ngălbenită – eterna lor vioară / Și-n raze aurite de sfinte diminuiți.” (Am fi săraci)

Sonetele și rondelurile Floricăi Ceapoiu, prin tonul optimist și încrederea în justificarea existenței prin poezie, sunt reconfortante pentru viața alienantă de astăzi.

Volumul este onorat de prefața poetului Radu Cârneli, intitulată inspirat, La o reînflorire a Poeziei.

Van Gogh
„Lan de grâu”
(detaliu)

Baki Ymeri

Gheorghe Râmboiu-Bursucani ne provoacă la un experiment liric (al haiku-ului) pentru descifrarea sufletului pe ramuri de smarald, ciorchini de mărgăritare și salcâmi în floare. Poetul a debutat editorial cu volumul de epigrame *Rime Vesele* (2004). Epigramele sale sunt poeme scurte de șase strofe, care surprind un viciu omenesc. Iată că în volumul *Fulgurații*, autorul apelează la poezii și mai scurte, de trei versuri, care surprind și ele ceva esențial din natură sau din sufletul omenesc. De la epigramă la haiku, e un pas important, pentru că poetul este constrâns să creeze o imagine care să scilipească precum o piatră prețioasă. Conform surselor de pe coperta a patra, depășind zona simplului exercițiu, cartea această vorbește de un poet frământat de esențe, matur și, în același timp, avid de a spune lumii câte ceva din frumusețile naturii și credințele sale, supunând cuvântul unor procese de decantare, prin care semantica se disti-

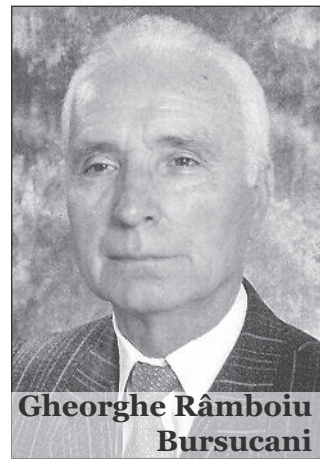
Un mesager care ne invită să-i cunoaștem sufletul

lează până la cote infinitezimale. (Victor Sterom).

Astfel, peozia domniei sale capătă dimensiuni uiversale și devine aptă pentru a produce gânduri, uimiri, percepții și noi idei curajoase. După Artur Silvestri, cinstirea memoriei unui om este o datorie sacră care-ți atestă verticalitatea și ținuta morală și te motivează ca ființă rațională, cu spirit și sentimente. Gheorghe Râmboiu-Bursucani a încercat acest lucru în haiku-urile adunate în cele șase capitole ale cărții, din care primele patru sunt dedicate anotimpurilor naturii. În al cincilea capitol, Haiku-uri diverse, el sintetizează primele patru capitole, realizând o înșiruire de poeme care pun în corelație ființa rațională și anotimpurile cu etapele vieții. Ciclul începe cu *Facerea lumii* și se încheie cu *trecerea ei în neant*, un lucru care mi se pare interesant: „Lumină, cer,/ Pământ, luminători, viață-/ facerea lumii”; „Primăvară-n miez,/ Gingășie și candoare-/ Copilărie.”; „Primăvară-n toi,/ Aspirații în clocot-/ Adolescența.”; „Vara vieții,/ Căutări și împliniri-/ Tinerețea.” Versul lui Bursucani nu este efe-

mer, dimpotrivă, el exprimă revolta împotriva artificialului, un mod de revoltă împotriva trecerii în neant: „Ninge în plete/ Iarna tumultoasei vieți-/ Bătrânețe-n prag.”; „Iarna vieții/ Plată mohorâtă-/ Senectutea.”; „Se scutură de ani/ Dulcele pom al vieții-/ Trecerea-n neant.”

Un loc aparte în opusul creativ a lui Bursucani îl ocupă versurile dedicate ființei umane: „Omul spre sfârșit-/ Impotențial și nul/ Invocă moartea.” În ultimul capitol, Haiku-uri aforistice, autorul reia un ciclu de poeme dedicat aceleași teme, iubirii dintre bărbat și femeie, dragoste împlinită prin bucuria adusă de copii. Cea mai mare parte a capitolului este dedicat valorilor morale: „Valori morale?-/ Binele, omnia,/ Cinstea curajul.”; credinței: „Adevărat/ Credincios este cel ce,/ Știe să ierte.” Aflat în toamna vieții, purtând pe umeri o viață fericită, împlinită prin familie, copii și versuri, Gheorghe Râmboiu-Bursucani meditează, în finalul volumului, la sensul existenței: „Oamenii-n lume-/ Adevărate stele./ dar căzătoare.” Sau: „Plouă. Pomii-și plâng/ Cu lacrimi reci de cris-

Gheorghe Râmboiu
Bursucani

tal/ Muribundul veșmânt.” Poetul este un dar divin, înflăcărat de povara dragostei, care iubește viața cu darurile sale: „Fruet delicios,/ Sâmburele vieții/ Genul feminin.”

Amintirile frumoase pe care le-a acumulat îl fac pe poet să fie optimist: „Trăiesc veșnic, doar/ Cei ce lasă-n urma lor-/ Amintiri de aur.”, după care urmează optimismul zilelor care vor veni: „Toamna, pomii-și/ Leapădă uzatu-i veșmânt/Visând primăvara.” Aleasă floare, culeasă din grădina, magice naturi. Haiku-ul, inventat în Japonia, s-a răspândit încet, încet în întreaga lume. Haijinii ascultă de un cod poetic care stipulează respectul absolut față de natură și față de semenii. Orgoliul și invidia sunt excluse. Gheorghe Râmboiu-Bursucani este un om în care se regăsesc toate aceste calități. Pe coperta cărții este reprezentată o poartă deschisă spre o plantație cu viță de vie. Este un mesaj prin care autorul ne invită să intrăm și să-i cunoaștem sufletul. (Gheorghe Râmboiu-Bursucani, *Fulgurații*, poeme haiku, Ed. Karta-Graphic, Ploiești, 2007)

Nimic nu este mai mulțumitor decât atunci când uitându-te în urmă poți vedea lumina pe care ai lăsat-o ca o „construcție” spirituală, ca o investiție în oameni, ce iluminează pe dinăuntru sufletele. Caracteristică adevăraților dascăli, și marilor spirite, care pe deasupra sunt și scriitori, este „arderea” dedicată oamenilor. Unii dintre aceștia sunt: profesoara Doina Drăgan, președinta Ligii Scriitorilor Filiala Timișoara-Banat, și prep.univ. Andreia-Elena Anucuța, care pe lângă profesia de bază s-au dedicat trup și suflet creației literare și promovării culturii.

Dovadă acestui talent pus în slujba cărții este, printre alte multiple activități culturale-științifice, editarea „Anuarului Ligii Scriitorilor din România-Filiala Timișoara Banat”, Nr.2, 2012, însoțit de un CD, cu imagini elocvente din activitățile filialei, și a revistei „HELIOPOLIS”, revistă de cultură, simbol al spiritualității românilor de pretutindeni, fondată la 1 ianuarie 1995, de scriitoarea, prof. Doina Drăgan și prof. Ana Zlibuț, inclusiv lansări de cărți, medalioane literare, etc.

Citind Anuarul nr.2, mi-am adus aminte de ce scria Ioan Slavici că: „Producțiunea literară e măsura iubirii”. Tocmai acest sentiment profund și specific numai omului, ilustrează această minunată carte, apărută într-o ținută grafică deosebită, având imaginile în color.

Al Florin Țene prezintă:

Anuarul Ligii Scriitorilor din România - Nr. 2 - al Filialei Timișoara Banat Oglinda unei activități de succes

ANUARUL se deschide cu un articol al subsemantului în care se face o retrospectivă a activităților Ligii Scriitorilor - Filiala Timișoara Banat, după carte coordonatorii acestuia, prof. Doina Drăgan și prep.univ. Andreia-Elena Anucuța în argumentul lor subliniază: „Elementul cheie al succesului nostru este însuși scriitorul, care urmărește creația sa, astfel ca sigur să fie cea mai bună. Suntem foarte interesați, plini de energie, deschidem noi orizonturi, avem un proiect ambițios și de durată”.

În Capitolul I, sunt cuprinse informații și cronici literare apărute pe site-ul L.S.R. în anul 2011, semnate de Doina Drăgan, Al. Florin Țene, Mariana Sperlea, etc. În Capitolul II, descoperim ecouri în presă despre primul Anuar al Ligii Scriitorilor din România și despre antologia „Floare de colț”, articole semnate de Menuț Maximilian, prof. Mariana Strungă, Mircea Șerbănescu, ș.a. Capitolul III găzduiește articole despre activitățile membrilor Ligii Scriitorilor la „Congrese și Simpozioane Internaționale,

Naționale și Comemorative, Festivaluri și Evenimente de Excepție”, semnate de Ion Murariu, Maria Martinescu-Sadovan, Al. Florin Țene, Doina Drăgan, Anucuța Andreia-Elena, Vasile Barbu, Ionel Cionchin, Mariana Sperlea, vicepreședinte a LSR - Filiala Timișoara Banat, Mariana Strungă, Daniel Luca, Elisabete-Violina Luca, Tamara Iacoban-Birdean, Traian Trifu Căta, Daniel Luca, Conf.univ.dr. Constantin Strungă, etc.

Capitolul V cuprinde CV-urile noilor membrii al Ligii Scriitorilor, Filiala Timișoara Banat, acestea fiind ale lui Iosif Kovacs, Petre Jichici, Constantin Sperlea, Corneliu Ioan Iovuță, inclusiv câteva din creațiile acestora.

În Capitolul VI descoperim reportaje despre călătorii de documentare și pelerinaje, semnate de Andreia Elena Anucuța (Călătorind prin Filanda), psiholog Lucia Anucuța (Călătorie în Paradisul Verde-Limenas, capitala Insulei de Smarald, Thassos), Ioan Bude (Pelerinaj în Țara Sfântă Israel și Egipt în 2011), prof. Ionel Cionchin (Mănăstirea-Sfânta

Ecaterina - din peninsula Sinai), Doina Drăgan (Londra văzută ca metropolă a culturii și istoriei), Violeta Secoșan Cadar (Cetatea-Focul Sacru-Horodiște), după care în Capitolul VII sunt publicate cronici literare apărute în diferite ziare și reviste. În Capitolul VIII sunt cuprinse colaborări cu alte reviste și ziare, iar în Capitolul IX sunt publicate cronici literare, nepublicate, dar citite la întâlnirile lunare ale membrilor LSR - Filiala Timișoara Banat, sau în diferite împrejurări, semnate de Ion Murariu, Iosif Kovacs, Doina Drăgan, Mariana Sperlea, Daniel Luca, Mariana Strungă, Ionel Cionchin, Vasile Barbu, Menuț Maximilian, Sorin Olaru, și Constantin Toni Dârțu...

Viu ilustrat cu fotografii originale, anuarul este, pe drept cuvânt, oglinda activităților Ligii Scriitorilor, scris cu talent și mai ales cu sufletul dăruit literaturii române, în particular, și în special, culturii acestui neam. Acest demers mă duce cu gândul la Mihai Eminescu care spunea: „iubirea de țară e pururea și pretutindenea iubirea trecutului: patria vine de la cuvântul pater și numai oamenii care țin la instituțiile părinților lor, la petecul de pământ sfințit de sângele părinților pot fi patrioți”. Acești patrioți și iubitori de „instituțiile părinților lor”, ai culturii poporului în care s-au născut, sunt minunați scriitori cuprinși în acest Anuar.

Lacrimi de primăvară, pentru Olimpian Ungherea

În acest început de primăvară pe data de 16.03. a.c., s-a stins din viață îndrăgitul prozator și jurnalist. S-a născut în prima zi a lunii iunie în 1937, fiu al Ștefaniei Ungherea care a fost și ea slujbaşă a cuvântului scris. Absolvent de Școală Militară apoi al Facultății de Drept (Universitatea Babeș-Bolyai) și jurnalist (Universitatea București), a publicat peste o mie de schițe literare și povestiri în majoritatea revistelor de cultură din țară precum: „Ramuri”, „Tomis” și peste 30 de cărți în edituri din București, Craiova, Iași Cluj-Napoca etc.

Ca posesor de studii juridice, Octavian Ungherea, a utilizat în arhitectura scrierilor sale noțiuni specifice de adevăr și dreptate în circumstanțe înnobilate mereu de triumful bine-lui. În intervențiile sale la radio și televiziune a răspândit opinii patriotice și internaționaliste din care a reieșit marea lui dragoste de oameni, generozitatea și respec-

tul profund pentru elevație și cultură.

A fost mai mulți ani redactor șef al revistei „Pentru Patrie”, publicație căutată și foarte citită la timpul său, povestirile lui Ungherea fiind un punct de atracție cu lumea lor de mistere și dezlegări de enigme.

Nu va fi uitată silueta lui spirituală, deschiderea către limpeziri și umanism. Învățăturile gândirii sale au fost în deplin acord cu numele-i parcă predestinat: Olimpian.

Printre multe altele a fost un avizat comentator al istoriei orașului Târgoviște, un cititor și prieten al revistei „Climate Literare”, prin intermediul căreia transmițem condoleanțe familiei, alături de convingerea că istoria literaturii române îl va păstra la locul, pentru care întreaga lui existență s-a străduit.

La trecerea în lumea de dincolo în loc de adio spunem, fără emfază ori patetism dar cu omenească emoție și recunoștință, îți mulțumim Olimpiu Ungherea, ai intrat în eternitatea pe care nimeni nu ți-o poate lua. Odihnește-te în pace.

**Veronica Strujan
Gheorghe Palel**

A murit și Ioan Țepelea

Se duc, ne părăsesc oamenii adevărați și în locul lor nu rămâne decât un gol imens. Pe 26 martie a.c., a murit și Ioan Țepelea. Militar de carieră, istoric, poet, publicist, animator cultural și un român adevărat, aplecă lăsând totuși moștenire o operă importantă, amintiri frumoase și a luat cu el neliniști, deziluzii, regrete, revolte neexprimate și multe proiecte ne realizate.

L-am cunoscut bine pe Ioan Țepelea, ca tovarăș de „arme” și chiar ca prieten, aș putea

spune. L-am vizitat de câteva ori la Oradea și am ținut tot timpul legătura prin telefon și în scris. Nu l-am mai văzut de aproape doi ani și am tot promis ba că mă duc eu la el (pentru a pune la punct o filială „Climate”), ba că vine el la Târgoviște (spre a se întâlni și cu alți doi prieteni: Grigore Grigore și George Coandă), unde nu fusese niciodată și unde ar fi dorit să ajungă. Dar nu am putut. Eu din cauza silniciilor mărunte ale vieții, iar el nici atât, fiind destul de bolnav fizic, dar mai ales deprimat în marginalizarea și izolarea care l-au măcinat în ultima vreme.

Acum s-a dus, poate ne vom regăsi într-o altă lume mai bună. Până atunci Dumnezeu să-l odihnească în pace.

Ion Iancu Vale

Sonet pentru Ioan Țepelea

Te așteptam

Grigore Grigore

Te așteptam căci tot spuneai că treci
Din vară-n vară pe la noi, ca-n vis
Noi tot înțelegeam că ne-ai promis
Că vei veni cândva, nu c-o să pleci

Poate-ți va fi mai bine-n Paradis
Și-acolo doar cu tine-o să te-ntreci
Și lacrimile n-o să ți le-neci
Din dor în dor și-apoi din vis în vis

Acolo între eroi și zăua lor
Vei fi tot blând și bun și ne-mpăcat
Și tot românul cel adevărat
Ce-ar vrea să dirijeze acel cor

Ce dă Tărie, Forță și Cuvânt
Marelui Suflet de pe-acest Pământ

La Biblioteca Județeană „Ion Heliade Rădulescu”

Conferință „Criterion”

Corin Bianu

În ziua de 28 februarie a. c., a avut loc la Biblioteca Județeană din Târgoviște o conferință „Criterion”. Aceasta a beneficiat de organizarea Asociației „Prietenii lui Mircea Eliade”, din Pitești, a Bibliotecii Metropolitane București și a amfitrioanei.

Titlu însuși ne trimite la perioada interbelică, vreme în care o mână de entuziaști, printre care și tânărul Mircea Eliade, au inițiat o serie de conferințe itinerante, pe teme la ordinea zilei.

O altă entuziastă, din contemporaneitatea noastră scriitoarea Mona Vâlceanu care, a înființat la Pitești asociația culturală închinată valorificării operei lui Mircea Eliade și organizează anual un simpozion pe profil la Pitești, toate contribuțiile fiind publicate într-un „Caiet”.

Pe lângă simpozionul devenit deja tradițional, doamna Mona Vâlceanu a reușit să repună în

mișcare și serialul conferințelor itinerante, sub aceeași egidă „Criterion”.

La orele 14 ale zilei sala de conferințe a bi-

bliotecii din Târgoviște era deja ocupată de un număr relativ mare de liceeni și alte persoane mature remarcând printre participanți pe scriitorul Firiță Carp din capitală, scriitorii locali Grigore Grigore și Ion Iancu Vale, acesta din urmă ca reprezentant al mass-media prin revista „Climate Literare” pe care o conduce. Au mai fost prezenți și alți jurnaliști din presa scrisă și din televiziunea locală.

Tema conferinței: Pe-

tre Țuțea, viața și opera s-a dovedit interesantă și credem că s-a ridicat la nivelul faimoșilor inițiatori dintre cele două războaie.

După prezentările de rigoare ale doamnei profesoare Carmen Vădan, directoarea Bibliotecii Județene, a vorbit scriitorul Ion Nencescu reprezentant al Bibliotecii Bucureștene. Referatul domniei sale a fost corect și la obiect, o „uvertură”, cât se poate

despre elite în general. A continuat criticul și istoricul literar Mircea Colosenco de la București, o adevărată enciclopedie, care a oferit amănunte de excepție despre Petre Țuțea, integrându-l în galeria elitelor contemporane lui precum: Emil Cioran, Mircea Eliade, Eugen Ionescu, Nae Ionescu etc., reconstituind astfel, cu nerv o pagină remarcabilă din viața culturală interbelică românească.

A încheiat seara piteșteanca Mona Vâlceanu, profesor de meserie care a punctat și cu alte date interesante, inclusiv despre proiectele culturale, ale asociației pe care o conduce.

Timpul a trecut pe nesimțite pentru noi (cei din sală), care am plecat cu un bagaj sporit de cunoștințe despre viața și opera lui Petre Țuțea impresionati fiind și de colaborarea dintre importante biblioteci organizatoare.

SEMNAL ::: Poeme de Florea Turiac

Fragment din volumul în pregătire „Rapsodia umană”

1. Atunci când adevărul se conjugă
Cu caracterul tare ca de piatră,
Să te învingă boala nu se-njugă
Și niciun câine rău nu te mai latră,
Doar orbul când adâncă-i e orbirea
Bastonul alb spre ceruri îl ridică,
Stându-i alături glasul și simțirea
În întuneric n-are nicio frică!
2. Dar ce-am făcut noi astăzi cu ardoare,
Mergând pe căi mai mult nefolosite
Ne-am încurcat plăcerea în splendoare
Mușcând nervoși din merele dosite;
Măcar de le-am simți în noi tot gustul
A ce-am gândit când am trecut la faptă
Și cât de dulce gurile-aveau mustul
De rouă de pe buza prea necoaptă!
3. Când ți-am privit o clipă-n apă chipul,
Credeam că a plonjat dumnezeirea,
Căci prea era perfect tot prototipul
Supremei frumuseți slăvind menirea
Și dacă înc-o dată am petrece
Acele clipe strict fermecătoare
Simț-vom cum esența noastră trece
Din unu-n celălalt ca o splendoare!
4. Când e durere, nimenea nu știe
Și cât venin se varsă peste-o lume.
Privind câte un om, îl crezi statuie
Că supărarea-i n-are chef de glume
Mergând în van cu fruntea lui plecată

Nu-i știe negrul de-albul din ninsoare
Și cum în seară noaptea se arată
Revine în canal ca-ntr-o-nchisoare.

5. Împovărat de gândurile sale
Frecându-și pieptu-aprinde o țigară
Tușește des și scuipă numai bale
Și azi a fost tot cerșetor prin gară,
Să facă rost măcar de-un colț de pâine
Să nu se mai târască prin gunoaie
Fie ce-o fi, în ziua cea de mâine
Prin rugăciuni pe Domnul vrea să-nmoaie

6. Păcatul lui - dar ce păcate are -
Doar că-i născut și-i prea lovit de soartă
Și-n chip și-n trup e tot o lumânare
Privirea lui e o privire moartă
Va prinde el cealaltă primăvară
Când gerul i-a crăpat prin riduri fața
Singur în trup, pe el s-a dat afară
Să își salute umbra dimineții

Adresa redacției principale:

Aleea Arcașilor, bl. 36, sc. B, ap. 23, Târgoviște, România
Telefoane: 0722 702 578, 0741 732 122
E-mail: ioniancuvale@yahoo.com

Director editor: Gheorghe-Valerică Cimpoca,
Redactor-șef (fondator): Mircea Cotărță
Redactor principal (fondator): Sebastian Drăgan
Colegiul redacțional: Grigore Grigore, Gheorghe Palel,
Florea Turiac, Lucian Constantin

Redacții asociate - România: Bacău, Bistrița, Brașov,
Cluj-Napoca, București, Deva, Focșani, Iași,
Suceava, Turnu Severin, Hunedoara, Mangalia,
Olănești, Oradea, Ploiești);

Alte țări: Australia, Belgia, Canada, Danemarca,
Elveția, Franța, Gibraltar, Israel, Italia, Macedonia,
Portugalia, Republica Moldova, Serbia, Spania,
S.U.A., Ucraina. **Fotoreporter:** Tiberiu Ruscescu.

Colaboratori principali: Mihai Antonescu, Mihai Ardeleanu, Eugen Axinte, Iulia Barcaroiu, Nicolae Bălașa, Elena Buică, Roni Căciularu, Luca Cipolla, George Coandă, Melania Cuc, Mircea Drăgănescu, Eugen Evu, George Filip, Dan Gîju, Dimitrie Grama, Mirel Horodi, Djamel Mahmud, Alexandru Manafu Menuț Maximilian, Gavril Moisa, Octavian Mihalcea, Monica Mureșan, Ștefan Lucian Mureșanu, Florin Vârlan Neamțu, Emil Persa, George Petrovai, Georgeta Resteman, Puiu Răducanu, George Roca, Claudia Serea, Dorel Shor, Delia Stăniloiu, Victor Sterom, Al. Florin Țene, Ioan Țepelea, Baki Ymeri, Raquel Weizman.

Răspunderea deontologică a materialelor publicate aparține exclusiv semnatarilor

Tehnoredactare: Florin-Lucian Dragoș ■ 0730 863 602 ■ dragosflorinlucian@gmail.com ● Culegere text: Reta Sofronie ● Corectură: Manuela-Elena Dragoș

Revistă editată de Societatea cultural istorică „ARM” Târgoviște ■ ISSN 1843-035X

Apare sub egida Consiliului Județean Dâmbovița prin Centrul Județean de Cultură Dâmbovița și cu concursul Fundației „Renașterea Pietroșitei - Ruralia”

Cărți noi în biblioteca revistei Climaxe literare

